

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. VI. 64.

KREATURHOLDET

30 SEPTEMBER 1914 OG 1915.

(Bétail, le 30 septembre 1914 et 1915.)

Utgitt av

DET STATISTISKE CENTRALBYRÅA.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1916.

Pris: Kr. 0.50.

Norges Officielle Statistik, række VI. (Statistique Officielle de la Norvège, série VI.)

Trykt 1914:

- Nr. 1.** Haandverkstøllingen 1910. Tredje hefte. Arbeidstid. (*Recensement des métiers en 1910. III. Durée du travail.*)
- **2.** Norges bergverksdrift 1912. (*Mines et usines.*)
- **3.** Arbeidstiden i industrien september 1913. (*Durée du travail dans l'industrie septembre 1913.*)
- **4.** De offentlige jernbaner 1912/13. (*Chemins de fer publics.*)
- **5.** Norges telegrafvæsen 1912/13. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- **6.** Sindssykeasylenes virksomhet 1912. (*Hospices d'aliénés.*)
- **7.** Haandverkstøllingen 1910. Fjerde hefte. Arbeidslønninger. (*Recensement des métiers en 1910. IV. Salaires.*)
- **8.** Folketøllingen 1 december 1910. Femte hefte. Folkemængde fordelt efter køn, alder og egteskabelig stilling samt fødesteder. Fremmede staters undersatter. (*Recensement du 1er décembre 1910. V. Population classée par sexe, par âge, par état civil et par lieu de naissance. Sujets étrangers.*)
- **9.** Norges skibsfart 1912. (*Navigation.*)
- **10.** Ulykkesforsikringen 1911. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- **11.** Fængselsstyrelsens aarbok 1910. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1910.*)
- **12.** Kommunevalgene 1913. (*Élections en 1913 pour les conseils communaux et municipaux.*)
- **13.** Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1912. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)
- **14.** Norges kommunale finanser 1910. (*Finances des communes.*)
- **15.** Forsømte barn 1910 og 1911. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)
- **16.** Norges postvæsen 1913. (*Statistique postale.*)
- **17.** Folkemængdens bevægelse 1911. (*Mouvement de la population.*)
- **18.** Norges handel 1913. (*Commerce.*)
- **19.** Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1912. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- **20.** Folketøllingen 1 december 1910. Sjette hefte. Folkemængde fordelt efter livsstilling med angivelse av alder og egteskabelig stilling. Navnefortegnelse over gamle. (*Recensement du 1er décembre 1910. VI. Professions avec l'indication de l'âge et de l'état civil. Liste nominative des individus âgés.*)
- **21.** Fiskerforsikringen 1913. (*Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- **22.** Industristatistik 1912. (*Statistique industrielle.*)

NORGES OFFICIELLE STATISTIK. VI. 64.

KREATURHOLDET

30 SEPTEMBER 1914 OG 1915.

(Bétail, le 30 septembre 1914 et 1915.)

Utgitt av

DET STATISTISKE CENTRALBYRAA.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1916.

- Jordbruk og fædrift 1901—1905 se Norges Officielle Statistik, række V. 31.
Den almindelige jordbruktælling 30 september 1907 se Norges Officielle Statistik, række V :
- Nr. 85. 1ste hefte. Utsæd, landbruksredskaper, kreaturhold, sæterbruk.
 - » 109. 2det hefte. Arealet og dets anvendelse, procentberegninger m. v.
 - » 145. 3dje hefte. Oversigt m. v.
 - » 179. Faste eiendomme (1906—1910.)
- Jordbruk og fædrift 1906—1910 se Norges Officielle Statistik, række V. 196.

Indhold.

	Side.
Indledning:	
Det statistiske materiale	1
Tællingsresultatene	2
Hester	7
Storfæ	10
Sauer	11
Gjeter	12
Svin	13
Tilstrækkeligheden av fædriftens produkter	15
Priser paa kreaturer, kjøt, flesk samt høi og halm	20
Tabeller:	
Tabel 1. Beregnet antal kreaturer 30 september 1914 og 1915 sammenholdt med jordbruktællingens resultater pr. 30 september 1907	30
Tabel 2. Forøkelse (+) eller formindskelse (÷) i det samlede antal kreaturer 1907—1914, 1914—1915, og 1907—1915	34
Tabel 3. Gjennemsnittspriser paa kreaturer, kjøt, flesk, høi og halm i første halv- aar 1914, første halv- aar 1915, og høsten 1915	36

Table des matières.

Aperçu :		Pages.
Matériaux statistiques ¹		1
Résultats du recensement		2
Chevaux		7
Espèce bovine		10
Moutons		11
Chèvres		12
Porcs		13
Production et consommation de viande et de lard		15
Prix du bétail, de la viande et du lard, et du foin et de la paille		20
Tableaux :		
N° 1. Bétail, le 30 septembre 1914 et 1915, comparé avec le recensement de 1907 .		30
N° 2. Accroissement (+) ou décroissement (÷) du bétail pendant les périodes 1907 à 1914, 1914 à 1915 et 1907 à 1915		34
N° 3. Prix moyens du bétail, de la viande, du lard, du foin et de la paille pen- dant le premier semestre des années 1914 et 1915, et pendant l'automne 1915		36

¹ Le recensement, qui a eu lieu en 1915 dans les communes rurales, est basé sur la méthode représentative

Indledning.

Det statistiske materiale.

Ved kongelig resolution av 10 september 1915 blev det bestemt: «At det Statistiske Centralbyraa indeværende høst iverksætter en partiel tælling og paa grundlag herav foretar en beregning av landets husdyrbestand.»

Plan for tællingen var efter henvendelse fra Landbruksdepartementet utarbeidet av byraaet. Denne gik ut paa avholdelse av repræsentativ optælling av landets husdyr. Byraaet foreslaar i tilfælde optælling avholdt paa gjennemsnitlig 15 gaarder i hvert herred, hvilket vil utgjøre tilsammen 9—10 000 gaarder eller ca. 6 pct. av samtlige særskilt skyldsatte bruk med kreaturhold. Opgaverne for disse gaarder i 1915 skulde saa sammenholdes med de tilsvarende for 1907, og beregningen bygges paa den forutsætning, at kreaturholdet i sin almindelighet i vedkommende distrikt hadde forandret sig procentvis som for prøvegaardene. De bruk som skulde undersøkes, maatte man utvælge med særlig henblik paa at de skulde være repræsentative for distriktet.

Byraaet paabegyndte derefter de forberedende arbeider for tællingens iverksættelse, og utarbeidet tællingsskema og instruks for de lokale tællingsbestyrere — herredskommunernes ordførere.

For at kunne konstatere hvorledes kreaturbesætningernes størrelse og sammensætning hadde artet sig siden krigens begyndelse, blev det bestemt at opgaver skulde meddeles baade for 1914 og 1915.

Endvidere besluttetes at indhente supplerende opplysninger over kreatur- og førpriser i 1914 og 1915. Saadanne opgaver maatte nemlig ansees ønskelige for en belysning av aarsakene til de indtraadte ændringer i kreaturholdet; likesom de overhodet maatte være av betydelig interesse, idet de berører vigtige sider ved den økonomiske tilstand under krisetiden.

Tællingens nærmere anordning vil fremgaa av den indtagne rundskrivelse til ordførerne (bilag nr. 1) samt tællingsskemaet (bilag nr. 2).

Tællingen omfatter alene landdistriktene, da man fandt det uforholdent av anstille nogen særskilt undersøkelse vedkommende byene, hvor den repræsentative undersøkelsesmaate i dette tilfælde ikke er anvendelig.

Tællingsskemaerne m. v. blev sendt fra byraaet til samtlige landets herreder den 20 og 21 september.

Tællingsmaterialet begyndte at indløpe til byraaet i begyndelsen av oktober, og ved utgangen av denne maaned var der indkommet tællingsopgaver fra henimot 400 herreder.

Da det særlig i de længst bortliggende distrikter gik sent med tilendbringelsen av tællingen og indsendelsen av materialet, utarbeidet byraaet i midten av november maaned en foreløbig beregning over det samlede kreaturhold i Rikets amter paa grundlag av det indtil da indkomne materiale. Ved denne beregning, hvis resultater meddeltes Landbruksdepartementet samt i sammentrængt form tilstilledes pressen, manglet der opgaver fra 30—40 herreder.

De endelige beregninger avsluttedes i midten av december maaned, uten at materialet endnu var komplet, idet der manglet opgaver fra 16 herreder, derav 9 i Nord-Norge.

Efter de indkomne og bearbejdede (godkjendte) skemaer blev der holdt optælling paa ialt 11 188 bruk. Kreaturholdet paa disse bruk utgjorde i 1907:

Hester . . .	18 635,	eller 11,38 pct. av bygdenes daværende kreaturbestand.		
Storfæ . . .	111 282	» 10,22 »	—»—	—»—
Sauer . . .	118 710	» 8,53 »	—»—	—»—
Gjeter . . .	20 586	» 6,96 »	—»—	—»—
Svin	28 472	» 9,26 »	—»—	—»—

De tællede bruks antal utgjør omkring 6.5 pct. av samtlige skyldsatte bruk med kreaturhold. Naar procenten for kreaturantallet gjennemgaaende er ikke ubetydelig større end procenten for bruksantallet, viser dette at de tællede bruk gjennemgaaende er noget større end gjennemsnittsstørrelsen av samtlige skyldsatte bruk. Byraaet hadde anmodet tællingsstyrerne om at ta med bruk av forskjellig størrelse i et forhold som kunde svare til eiendomsfordelingen inden distriktet; men dette har altsaa ikke helt ut været tilfælde.

I det store hele tat kan dog dette forhold ikke antages at gripe forstyrrende ind i de beregnede resultater. Dels ligger jo de tællede bruks gjennemsnittsstørrelse ikke saa meget over det rette gjennemsnit, dels maa man anta at kreaturstyrkens forandringer i det væsentlige har været likeartet for større og mindre bedrifter. En undtagelse herfra gjør sig maaske gjældende for hestenes vedkommende, hvorom mere nedenfor.

Efterat byraaet hadde tilendbragt bearbejdelsen av det indkomne materiale, blev tællingens hovedresultater offentliggjort i Statistisk Aarboek for 1915 (tabel 28), likesom *separatavtryk* av den i nærværende hefte indtagne tabel 1 blev utsendt til interesserte.

I den efterfølgende oversigt har man foruten den nævnte prisstatistik omhandlet endel indhentede opgaver over kjøtkontrollens virksomhet m. v.

Tællingsresultatene.

Resultatet av de paa grundlag av de repræsentative optællinger utførte beregninger over kreaturantallet i Rikets bygder, findes indtat i tabel 1. En paa grundlag av disse opgaver utarbeidet tabel over ændringerne i kreaturstyrken, absolut og relativt, findes indtat som tabel 2.

Det samlede kreaturhold i Rikets bygder pr. 30 september 1907, 1914 og 1915 og ændringerne i kreaturstyrken mellem disse tællinger, har utgjort:

	1907.	1914.	1915.	Tilvekst (+) eller formindskelse (÷).					
				Absolute tal.			Relative tal (procent).		
				1907—14.	1914—15.	1907—15.	1907—14	1914—15.	1907—15.
Hester	163 780	182 432	186 217	+ 18 652	+ 3 785	+ 22 437	+ 11 39	+ 2 07	+ 13.70
Storfæ	1 088 635	1 146 274	1 120 517	+ 57 639	÷ 25 757	+ 31 882	+ 5 29	÷ 2 25	+ 2.93
Sauer	1 391 168	1 326 850	1 329 559	÷ 64 318	+ 2 709	÷ 61 609	÷ 4 62	+ 0.20	÷ 4.43
Gjeter	295 777	236 805	240 303	÷ 58 972	+ 3 498	÷ 55 474	÷ 20.07	+ 1.64	÷ 18.76
Svin	307 308	228 117	208 522	÷ 79 191	÷ 19 595	÷ 98 786	÷ 25 77	÷ 8.59	÷ 32.15
Tilsammen i be- regnede køer .	1 851 007	1 885 805	1 858 856	+ 34 798	÷ 26 949	+ 7 849	+ 1.88	÷ 1.43	+ 0.42

22

Omsætningen av de forskjellige slags kreaturer til kjøer eller storfæ, er foregaat efter det i vor statistik tidligere anvendte forhold: 1 storfæ = $\frac{1}{2}$ hest, 6 sauer eller gjeter, 2 svin.

Perioden 1907—1914 viser en stigning i det samlede kreaturhold av 1,88 pct. Denne periodes enkelte aar har dog sikkerlig i denne henseende stillet sig høist forskjellig. Tallene for 1914 viser tydelig en begyndende nedgang i kreaturholdet forsaavidt enkelte dyreslags — specielt svinene — angaar. Dette forhold fremgaar tydeligere ved at sætte ind de skjønsmæssige opgaver over kreaturholdet i 1910 (se Norges Off. Statistik V. 196, tabel 8). Denne sidste undersøkelse viser nemlig en ikke ringe stigning i kreaturantallet fra 1907 til 1910, som av nedenstaaende sammenstilling vil fremgaa.

Kreaturhold i Rikets bygder pr. 30 september

	Hester.	Storfæ.	Sauer.	Gjeter.	Svin.	Beregnete kjøer.	
						absolut.	relativt.
1907	163 780	1 088 635	1 391 168	295 777	307 308	1 851 007	} + 3.56 pct. } ÷ 1.62 » } ÷ 1.43 »
1910	167 714	1 133 613	1 398 383	287 686	333 709	1 916 908	
1914	182 432	1 146 274	1 326 850	236 805	228 117	1 885 805	
1915	186 217	1 120 517	1 329 559	240 303	208 522	1 858 856	

Her maa dog bemerkes at opgaverne for 1910 ikke kan tillægges samme værd som de øvrige, idet de som nævnt kun er skjønsmæssige.

Efter helt fra 1870-aarene at være gaat tilbake viste tællingen i 1907 paany nogen stigning, nemlig 4,8 pct. i samlet kreaturhold sammenholdt med tallene for 1900.

Pr. aar steg kreaturstyrken:

fra 1900 til 1907 med 0.7 pct.

» 1907 » 1910 » 1.2 »

For de efterfølgende aar til og med 1913 har der rimeligvis ogsaa været nogen stigning, saa den nedgang som tallene for 1914 jevnført med 1910 betegner, i sin helhet (og maaske mere til) maa skrives paa aaret 1914. Det er den ved verdenskrigens utbrud indtraadte krise som nu gjør sin indvirkning gjældende, væsentlig ved en sterk formindskelse av svinebestanden.

Høstens utfald vil altid influere sterkt paa kreaturholdets størrelse, og det vil derfor ofte indtræffe at tællingsaaret ikke netop repræsenterer det normale. Angaaende aarsveksten i den her omhandlede periode skal hitsættes de relative tal for høstutbyttet i Rikets bygder.

Relativt høstutbytte i Rikets bygder (middelaaret = 100):

	Høi.	Korn.	Halm.	Poteter.
1909	103	89	omkring 96	84
1910	98	100	henimot 100	85
1911	89	86	omkring 90	83
1912	111	105	106	111
1913	107	104	104	101
1914	102	79	74	101

Naar tællingstiden er sat saa tidlig som 30 september, vil det være det foregaaende aars høst som sætter sit sterkeste præg paa kreaturbestandens størrelse og sammensætning, idet tællingsdagen ligger foran den egentlige slagtetid. Aaret 1906 betegnes for høiavlens vedkommende med forholdstallet 95, korn gav litt underskud; aaret 1907 derimot gav betydelig overskud av høi. Aaret 1909 kan karakteriseres som et middelsaar hvad fôravl angaar. 1913 gav derimot betydelig overskud; 1914 noget underskud hvad korn og halm angaar.

Tællingsopgaverne for 1907 og 1910 skulde altsaa betegne omtrent normale tilstande; opgaverne for 1914 derimot skulde være relativt høie, naar man henser alene til fôravlen i 1913, dog har vistnok det forventede mindre gode fôraar 1914 øvet ikke ringe indflydelse i motsat retning, navnlig i distrikter hvor halmfôret spiller en større rolle. Opgaverne for 1915 skulde være litt under det normale.

Utvilsomt har det rike høstutbytte i 1913 virket til at krisens virkninger er blit mindre følbare end de under andre omstændigheter vilde blit. Kreaturholdet maa ha været særlig stort høsten 1913 og 1ste halvaar 1914. Hertil bidrog da forøvrig at en hel del av landets gaardbrukere spekulerte i høie kjøtpriser under jubileumsutstillingen og i den anledning satte paa flest mulige dyr, like- som de slagtet til salg et noget mindre antal end vanlig, noget som blandt andet resulterte i at importen av kjøt og levende dyr i 1913 blev stor.

Antal kreaturer av de forskjellige slags i forhold til samtlige kreaturer, stiller sig ved de omhandlede undersøkelser saaledes for Rikets bygder.

Av hvert 1 000 kreaturer var:

	1907.	1910.	1914.	1915.
Hester	50.45	50.50	58.46	60.36
Storfæ	335.81	341.34	367.34	363.20
Sauer	428.49	421.06	425.21	430.96
Gjeter	91.10	86.62	75.89	77.89
Svin	94.65	100.48	73.10	67.59
Tilsammen	1 000.00	1 000.00	1 000.00	1 000.00

Det relative antal hester og storfæ har altsaa været stigende fra 1907 til 1915, mens det motsatte har været tilfældet med gjeter og særlig svin.

Betragter man de enkelte distrikter hver for sig, viser der sig en ikke ringe forskjel hvad angaar forandringer i kreaturstyrken.

Nedenfor meddeles en oversigt over kreaturholdet i de større landsdele¹ ved de tre tidspunkter.

¹ Amtene er ved denne inndeling gruppert som følger: Til Østlandet henregnes Smaalenene, Akershus, Buskerud, Jarlsberg og Larvik; til Oplandene Hedemarken og Kristians; til Sørlandet Bratsberg, Nedenes, Lister og Mandal; til Vestlandet Stavanger, Søndre og Nordre Bergenhus; til Trøndelagen Romsdal, Søndre og Nordre Trondhjem; til Nord-Norge Nordland, Tromsø og Finmarken.

		Hester.	Storfæ.	Sauer.	Gjeter.	Svin.	Bereg- nede kjør.
Østlandet	1907	45 487	234 059	45 382	15 965	94 378	382 446
—	1914	51 100	259 980	45 488	7 321	68 777	405 370
—	1915	51 613	245 335	43 956	6 481	65 926	389 930
Oplandene	1907	32 147	193 207	117 167	66 223	76 359	326 246
—	1914	34 897	202 976	123 704	45 047	56 034	328 912
—	1915	36 172	196 333	126 191	46 174	53 960	324 385
Sørlandet	1907	13 108	97 927	79 582	17 471	29 175	154 907
—	1914	14 907	105 702	76 797	6 894	22 398	160 663
—	1915	14 883	98 249	75 247	6 431	20 961	152 109
Vestlandet	1907	27 716	226 203	606 901	96 094	47 151	422 376
—	1914	32 369	229 637	549 032	96 256	33 901	418 873
—	1915	32 926	230 122	547 060	97 205	28 966	417 835
Trøndelagen	1907	30 840	210 976	322 264	66 070	52 198	363 477
—	1914	33 919	222 403	316 257	48 627	41 028	371 570
—	1915	35 377	223 143	317 493	49 342	34 609	372 341
Nord-Norge	1907	14 482	126 263	219 872	33 954	8 047	201 555
—	1914	15 240	125 576	215 572	32 660	5 979	200 417
—	1915	15 246	127 335	219 612	34 670	4 100	202 256
Rikets bygder	1907	163 780	1 088 635	1 391 168	295 777	307 308	1 851 007
—	1914	182 432	1 146 274	1 326 850	236 805	228 117	1 885 805
—	1915	186 217	1 120 517	1 329 559	240 303	208 522	1 858 856

De procentvise ændringer i det samlede kreaturhold utgjør:

	1907—1914.	1914—1915.	1907—1915.
Østlandet	+ 5.99	÷ 3.81	+ 1.96
Oplandene	+ 0.82	÷ 1.38	÷ 0.57
Sørlandet	+ 3.72	÷ 5.32	÷ 1.81
Vestlandet	÷ 0.88	÷ 0.25	÷ 1.08
Trøndelagen	+ 2.23	+ 0.21	+ 2.44
Nord-Norge	÷ 0.56	+ 0.92	+ 0.36
Rikets bygder	+ 1.88	÷ 1.43	+ 0.45

For perioden 1907—1914 er det Østlandet, Sørlandet og Trøndelagen som staar bedst med henholdsvis 5.99, 3.72 og 2.23 pct. stigning; Nord-Norge og Vestlandet staar daarligst, nemlig med en nedgang paa henholdsvis 0.56 og 0.83 pct. For perioden 1914—1915 opviser alene Trøndelagen og Nord-Norge stigning, nemlig henholdsvis 0.21 og 0.92 pct. Grunden hertil er vel først og fremst at aarsveksten 1914 var overordentlig gunstig i disse distrikter, særlig for høi, men ogsaa relativt bedre end ellers i landet hvad korn og halm angaar. Østlandet og Sørlandet staar daarligst for denne periode med henholdsvis 3.81 og 5.32 pct. nedgang.

Man skal dernæst gaa over til at omhandle de enkelte kreaturslags hver for sig.

Hester.

Av tabel 2 vil fremgaa at antallet av hester i Rikets bygder steg med 18 652 eller 11.39 pct. fra 1907 til 1914, og med 3 785 eller 2.07 pct. det følgende aar. Stigningen har vel i virkeligheten været litt mindre, idet den foran paapekte omstændighet, at de bruk som fortrinsvis driver hesteopdræt, hvilket jo gjennemgaaende er tilfældet med de større bruk, er blit for sterkt repræsenteret. Sandsynligvis er derved det beregnede antal unghester blit vel stort, mens forholdet neppe kan ha hat nævneværdig indflydelse paa beregningen av de ældre klasser.

Perioden 1907—1915 maa karakteriseres som en utpræget opgangstid for hesteavl. Aarsaken hertil er væsentlig at hesteprisene har været høie og stigende, likesom det indenlandske forbruk av hester stadig er tiltat, vistnok for en væsentlig del som følge av den livlige virksomhet i skogdriften.

Hesteprisene steg over 50 pct. fra 1907—1914, og yderligere 19 pct. det følgende aar. Fra 1900 til 1915 er prisen næsten fordoblet.

At hesteavl under disse omstændigheter maatte tilta sterkt, er selvsagt.

Selv den sterke avgang i det første krigsjaar (en utførsel av 6—7 000 hester), har ikke kunnet absorbere hele tilveksten.

Blandt amtene opviser Søndre Bergenhus og Stavanger den største relative stigning av hesteantallet i perioden 1907—1915 med henholdsvis 19.43 og 18.92 pct.; kun ubetydelig lavere staar Jarlsberg og Larvik samt Nordre Bergenhus.

For aaret 1914—1915 utviser Trondhjemsamtene den største stigning; kun litt lavere staar Hedemarken, Kristians samt Stavanger og Romsdals amter.

Hvad *aldersfordelingen* angaar, stiller forholdet sig for Rikets bygder som følger:

Antal hester.	1907.	1914.	1915.	1907—14.	1914—15.	1907—15.
Absolute tal:						
Under 1 aar . . .	9 599	12 885	12 712	+ 3 286	÷ 173	+ 3 113
1—3 aar	17 489	23 165	24 805	+ 5 676	+ 1 640	+ 7 316
3—5 aar	21 643	23 272	25 834	+ 1 629	+ 2 562	+ 4 191
5—16 aar	89 010	91 592	92 242	+ 2 582	+ 650	+ 3 232
Over 16 aar . . .	26 039	31 518	30 624	+ 5 479	÷ 894	+ 4 585
Tilsammen .	163 780	182 432	186 217	+ 18 652	+ 3 785	+ 22 437
Relative tal (pct.):						
Under 1 aar . . .	5.86	7.06	6.83	+ 34.23	÷ 1.34	+ 32.43
1—3 aar	10.68	12.69	13.32	+ 32.40	+ 7.08	+ 41.83
3—5 aar	13.21	12.76	13.87	+ 7.53	+ 11.01	+ 19.36
5—16 aar	54.35	50.21	49.53	+ 2.90	+ 0.71	+ 3.63
Over 16 aar . . .	15.90	17.28	16.45	+ 21.04	÷ 2.84	+ 17.61
Tilsammen .	100.00	100.00	100.00	+ 11.39	+ 2.07	+ 13.70

Som det vil sees, er det antallet av unghester som er steget sterkest. I 1907 utgjorde antallet av hester under 3 aar 16.54 pct. av samtlige, i 1914 var det steget til 19.75 pct., og i 1915 til 20.15 pct. av samtlige. Det absolute antal unghester er i perioden 1907—1915 steget fra 27 088 til 37 517, hvilket utgjør næsten halvparten av hesteantallets samlede forøkelse.

Trods det relative antal unghester nu er meget stort, har det dog tidligere tildels været større. Ved tællingen i 1875 var der saaledes 21.6 pct. unghester og i 1900 21.67 pct., mens den mellemliggende tælling — for 1890 — viste kun 12.92 pct. Opdrættets størrelse er saaledes meget varierende og er hovedsagelig avhengig av hestepriisene, idet høie priser bevirker øket opdræt, mens lave priser har en motsat virkning.

Aldersgruppernes relative styrke inden de enkelte landsdele og for hvert tællingsaar, vil fremgaa av nedenstaaende tabel:

Aldersgrupper og aar.	Øst-landet.	Op-landene.	Sør-landet.	Vest-landet.	Trøndelagen.	Nord-Norge.	Rikets bygder.
Under 1 aar . . .	1907	3.78	6.86	2.38	9.99	6.71	5.86
	1914	4.61	7.68	3.55	12.00	8.31	7.06
	1915	4.81	7.75	2.51	10.75	8.08	6.83
1—3 aar . . .	1907	7.20	12.07	6.83	13.78	14.23	10.68
	1914	8.86	13.44	9.37	16.56	16.50	12.69
	1915	9.51	14.25	8.76	17.33	17.18	13.32
3—5 aar . . .	1907	10.79	12.91	11.27	15.43	15.62	13.21
	1914	10.18	12.99	11.52	15.98	15.16	12.76
	1915	11.27	14.05	13.67	17.14	16.16	13.87
5—16 aar . . .	1907	60.75	52.15	65.36	50.12	48.07	54.35
	1914	55.89	48.05	58.50	43.44	46.21	50.21
	1915	54.91	47.20	58.73	43.37	45.08	49.53
Over 16 aar . . .	1907	17.48	16.01	14.16	10.68	15.37	15.90
	1914	20.46	17.84	17.06	12.02	13.82	17.28
	1915	19.50	16.75	16.33	11.41	13.50	16.45
Samtlige hester	1907	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
	1914	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
	1915	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

Disse tal godtgjør at opdræt av hester drives i noksaa ulike grad i de forskjellige landsdele. Mens saaledes for 1907 Vestlandet, Trøndelagen og Oplandene hadde et meget stort opdræt, idet procentantallet for unghester (hester under 3 aar) utgjorde henholdsvis 23.77, 20.94 og 18.93, var de tilsvarende tal for

Nord-Norge, Østlandet og Sørlandet alene henholdsvis 12.09, 10.98 og 9.21 pct. Fra 1907 til 1915 er opdrættet øket saagodtsom over hele landet. Det relative antal unghester er saaledes paa Østlandet steget fra 10.98 til 14.32 pct., Oplandene 18.93—22.00, Sørlandet 9.21—11.27, Vestlandet 23.77—28.08, Trøndelagen 20.94—25.26, Nord-Norge 12.09—15.14 pct. Det er saaledes ikke alene de for hesteavl fra gammel tid mest bekjendte og velskikkede distrikter som har øket sit opdræt, men ogsaa de øvrige som tidligere tildels har ligget ganske tilbage i denne henseende. Dette forhold fremgaar tydelig ved at betragte tællingsresultatene for amter og fogderier. Saaledes utviser samtlige fogderier i Østlands-amtene jevn og sterk stigning. Paa Oplandene utviser alene Nordre Østerdalen avtagende opdræt, i Gudbrandsdalen, hvor jo opdrættet ogsaa i 1907 var særlig stort, har dette ikke øket væsentlig; dette er derimot tilfældet i Valdres. Sørlands-distriktene viser jevntover sterkt økende opdræt, naar undtages Lister fogderi. Vestlands-distriktene viser i det hele et sterkt økende opdræt; likesaa Trøndelagen. Ogsaa Nord-Norge viser, naar Finmarken undtages, et tilsvarende forhold.

Hvad de øvrige aldersgrupper angaar, saa utviser den yngste gruppe, 3—5 aar, for Rikets bygder nogen relativ økning, mens den meget omfattende gruppe 5—16 aar vel viser nogen absolut stigning, men relativ tilbakegang, hvorimot gruppen «over 16 aar» viser ogsaa relativ økning. For landsdelenes vedkommende henvises til tabellen side 8.

Tallene gir altsaa i det hele uttrykk for et sterkt øket opdræt; denne økning er paagaat i flere aar, og forøkelsen, absolut og relativt, gjør sig derfor gjældende helt op til klassen 3—5 aar. Som tilfældet gjerne vil være naar hestepreisen er høi, beholder man de gamle hester længst mulig; derved indtræder der nogen relativ forøkelse ogsaa for klassen «over 16 aar».

Hesteantallets *fordeling paa hingster, vallakker og hopper* stiller sig, hvad de voksne hester angaar, for Rikets bygder som følger:

	Hingster.	Vallakker.	Hopper.	Tilsammen.
Absolute tal:				
1907	3 319	65 990	67 383	136 692
1914	2 731	69 001	74 650	146 382
1915	2 753	69 335	76 612	148 700
Relative tal:				
1907	2.45	48.29	49.26	100.00
1914	1.87	47.13	51.00	100.00
1915	1.85	46.63	51.52	100.00

Det relative antal hingster er gaat ned helt fra 1890, da de første opgaver forelaa; procentantallet utgjorde ved tællingerne 1890, 1900, 1907 og 1915 henholdsvis 4,11, 3,76, 2,45 og 1,85. Grunden til denne foreteelse er formentlig

de bestræbelser som stadig sterkere gjør sig gjældende i retning av kun at benytte første klasses avlsdyr. Hopperne har tiltat sterkere end vallakkene, hvilket gjerne vil være tilfældet naar hesteavlen er i stigende.

Storfæ.

Det samlede antal storfæ tiltok fra 1907 til 1914 med 57 639 eller 5.29 pct., men avtok det følgende aar med 25 757 eller 2.25 pct. Efter de skjønsmæssige opgaver for 1910 skal antal storfæ fra 1907 til 1910 være steget med ca. 45 000; det væsentligste av stigningen i perioden 1907—1914 skulde altsaa tilhøre dens første halvdel.

Forandringerne i storfæbesætningernes størrelse og sammensætning vil nærmere fremgaa av nedenstaaende tabel for Rikets bygder.

	1907.	1914.	1915	1907—14.	1914—15.	1907—15.
Absolute tal:						
Under 1 aar . .	195 556	189 897	181 891	÷ 5 689	÷ 8 006	÷ 13 695
1—2 aar	154 946	145 811	147 851	÷ 9 135	+ 2 040	÷ 7 095
Over 2 aar . . .	738 103	810 566	790 775	+ 72 463	÷ 19 791	+ 52 672
Derav okser . .	14 778	18 580	13 800	+ 3 802	÷ 4 780	÷ 978
— kjør	723 325	791 986	776 975	+ 68 661	÷ 15 011	+ 53 650
Samlet antal	1 088 635	1 146 274	1 120 517	+ 57 639	÷ 25 757	+ 31 882
Relative tal (pct.):						
Under 1 aar . .	17.97	16.57	16.23	÷ 2.91	÷ 4.22	÷ 7.00
1—2 aar	14.23	12.72	13.20	÷ 5.90	+ 1.40	÷ 4.58
Over 2 aar . . .	67.80	70.71	70.57	+ 9.82	÷ 2.44	+ 7.14
Derav okser . .	1.35	1.62	1.23	+ 25.73	÷ 25.73	÷ 6.62
— kjør	66.45	69.09	69.34	+ 4.49	÷ 1.90	+ 7.42
Tilsammen	100.00	100.00	100.00	+ 5.29	÷ 2.25	+ 2.93

Som det vil sees, skyldes stigningen i storfæantallet 1907—1914 udelukkende økende antal voksne dyr. Mens antal voksne dyr er steget med 9.82 pct., er antal ungdyr avtat, klassen under 1 aar med 2.91 pct., og klassen 1—2 aar med 5.9 pct. Opdrættet har saaledes i aarene 1913—1915 været noget mindre end tidligere. Ungfæet utgjorde 1907 32.20 pct. av samtlige dyr, men i 1914 alene 29.29, og i 1915 29.43 pct. Besætningerne de to sidste aar har derfor en større produktionsværdi, forsaavidt som et voksent dyr jo maa veie mer i produktiv henseende end et ungdyr. Specielt gjælder dette melkeproduktionen, som, uten at regne nogen forøkelse i det enkelte dyrs aarlige avkastning, vil være steget med henved 10 pct. fra 1907 til 1914.

I aaret 1914—1915 har klassen under 1 aar «samt okser over 2 aar» gaat sterkest tilbage. Den forcerede nedslagting har, som rimelig kan være, haardest rammet klassen okser, som i 1914 paa grund av spekulation i høie kjøtpriser var særlig talrik. Avgangen i klassen under 1 aar skyldes at der dette aar er paasat et forholdsvis mindre antal kalver.

Hvad *de enkelte distrikter* angaar, saa opviser amtene om Kristianiafjorden den sterkeste stigning i antal storfæ 1907—1914, nemlig Jarlsberg og Larvik med 13.42 pct., Akershus 11.97, og Smaalenene 11.42 pct. Dernæst følger Nordre Trondhjem med 9.86, Bratsberg 9.71, Stavanger 8.54, samt Lister og Mandal med 8.14 pct. stigning. Bergenhus-amtene, Nordland og Finmarken viser nedgang.

Hvad aaret 1914—1915 angaar, saa har nedgangen i kreaturstyrken været størst i amtene Smaalenene - Lister og Mandal. Relativt størst er den i amtene Lister og Mandal samt Nedenes med henholdsvis 7.75 og 7.31 pct. nedgang. 7 amter opviser nogen stigning; mest Nordland, Tromsø og Stavanger med henholdsvis 1.72, 1.46 og 1.57 pct. forøkelse.

Sauer.

Antallet av sauer avtok fra 1907 til 1914 med 64 318 eller 4.62 pct. Saueavlen viser tilbagegang helt siden 1865. De skjønsmæssige opgaver for 1910 opviser rigtignok en ubetydelig stigning i saueholdet siden 1907; om disse opgaver er rigtige, skulde altsaa nedgangen være indtraadt efter 1910.

Forandringerne i sauebesætningernes størrelse og sammensætning vil nærmere fremgaa av nedenstaaende tabel for Rikets bygder.

	1907.	1914.	1915.	1907—14	1914—15.	1907—15.
Absolute tal:						
Under 1 aar . . .	547 079	524 416	532 732	÷ 22 663	+ 8 316	÷ 14 347
Over 1 aar . . .	844 080	802 434	796 827	÷ 41 655	÷ 5 07	÷ 47 262
Tilsammen	1 391 163	1 326 850	1 329 559	÷ 64 318	+ 2 709	÷ 61 609
Relative tal (pct):						
Under 1 aar . . .	39.33	39.52	40.07	÷ 4.14	+ 1.59	÷ 2.62
Over 1 aar . . .	60.67	60.48	59.93	÷ 4.94	÷ 0.70	÷ 5.60
Tilsammen	100.00	100.00	100.00	÷ 4.62	+ 0.20	÷ 4.43

Mens perioden 1907—1914 opviser en nedgang i saueantallet paa 4.62 pct., viser det følgende aar en forøvrigt helt ubetydelig stigning. Klassen «under 1 aar» stiller sig for begge perioder noget heldigere end klassen «over 1 aar».

Hvad de enkelte amter angaar, saa viser der sig her sterkt divergerende tal. For perioden 1907—1914 opviser 4 amter stigning i antallet, nemlig Akershus, Hedemarken, Buskerud og Tromsø. Hedemarken indtar en særstil-

ling med sine 12 pct. stigning. Her synes gjennom Glommendals-distriktene at gjøre sig gjældende en betydelig interesse for et øket sauehold; Hedemarken fogderi staar tilbake, idet saueholdet her ingen stigning opviser. Nedgangen har været størst i Stavanger amt, nemlig hele 27 795 eller 13.73 pct. Dette er jo langt opimot halvdelen av tilbakegangen i hele Riket.

For aaret 1914—1915 utviser Oplandene, Lister og Mandal, Nordre og Søndre Trondhjem samt Nord-Norge stigning. Nedgangen i enkelte av de øvrige amter er ikke ubetydelig.

Forøvrig maa her fremhæves at opgaverne over saueholdet har vanskelig for at bli saa paalidelige som de øvrige. Særlig fra Vestlandet berettes at sauene paa tællingstiden endnu ikke er hentet hjem fra fjeld og heier, og ingen vet hvor stort antal han faar igjen av det som om vaaren bortsendes. Fra Romsdalen fremhæves at tællingsdagen falder sammen med slagtetiden for væderlam.

Gjeter.

Gjeteholdet, som har været synkende helt fra 1875 til 1900, viste i perioden 1901—1907 en stigning av 3.8 pct. Perioden 1907—1914 opviser en betydelig nedgang, nemlig ca. 20 pct. Det følgende aar øket gjeteholdet 1.5 pct.

Ændringerne i gjetebesættningernes størrelse og sammensætning vil nærmere fremgaa av nedenstaaende tabel for Rikets bygder.

	1907.	1914.	1915.	1907—14.	1914—15.	1907—15.
Absolute tal:						
Under 1 aar . .	96 296	70 177	69 445	÷ 26 119	÷ 732	÷ 26 851
Over 1 aar . . .	199 481	166 628	170 858	÷ 32 853	+ 4 230	÷ 28 623
Tilsammen	295 777	236 805	240 303	÷ 58 972	+ 3 498	÷ 55 474
Relative tal (pct.):						
Under 1 aar . .	32.56	29.63	28.90	÷ 27.12	÷ 1.04	÷ 27.88
Over 1 aar . . .	67.44	70.37	71.10	÷ 16.47	+ 2.54	÷ 14.35
Tilsammen	100.00	100.00	100.00	÷ 19.94	+ 1.48	÷ 18.76

Klassen «under 1 aar» er gaat mest tilbake.

De enkelte distrikter stiller sig i henseende til gjeteholdet meget forskjellig. Østlandet, Oplandene og Sørlandet viser en sterk nedgang. Blandt amtene i disse landsdele er det dog alene Kristians som har et større gjetehold. Vestlands-amtene utviser ingen større forandringer. Trøndelagen utviser sterk nedgang, mens Nord-Norge, Tromsø og Finmarken viser det samme forhold.

Sammenfatter man Østlandets, Oplandenes og Sørlandets 9 amter i én gruppe og sammenholder dem med de tre andre landsdeles 9 amter, saa viser det sig at gjeteholdet i den førstnævnte gruppe er sunket med 40.7 pct., men

i den anden med alene 7.6 pct.; og mens gjeteholdet i den førstnævnte gruppe i 1907 utgjorde vel tredjeparten av landets hele bestand, var det i 1915 sunket til knapt fjerdeparten.

Svin.

Ændringerne i svineholdet vil belyses ved nedenstaaende tabel for Rikets bygder.

	1907.	1914.	1915.	1907—14.	1914—15.	1907—15.
Absolute tal:						
Under 1 aar . . .	258 750	188 949	172 221	÷ 69 801	÷ 16 728	÷ 86 529
Over 1 aar . . .	48 558	39 168	36 301	÷ 9 390	÷ 2 867	÷ 12 257
Tilsammen	307 308	228 117	208 522	÷ 79 191	÷ 19 595	÷ 98 786
Relative tal (pct.):						
Under 1 aar . . .	84.20	82.83	82.59	÷ 26.98	÷ 8.85	÷ 33.44
Over 1 aar . . .	15.80	17.17	17.41	÷ 19.34	÷ 7.32	÷ 25.24
Tilsammen	100.00	100.00	100.00	÷ 25.77	÷ 8.59	÷ 32.15

Fra 1907 til 1914 skal svineantallet altsaa være reducert med 25.77 pct., og det følgende aar yderligere med 8.59 pct.

Nogen nedgang i svineavlen i almindelig forstand har der dog neppe været i perioden 1907—1914. De skjønsmæssige opgaver for 1910 utviste en økning i svineantallet paa 26 400 fra 1907; de efterfølgende aar har der rimeligvis heller ikke været nogen nedgang. Den formindskelse i svineantallet som tallene for 1914 gir uttryk for, maa skyldes en stor nedslagtning dette aar; en paa grund av krisen fremkaldt nedslagtning, som blev foretat saa tidlig at tællingen pr. 30 september viser de reducirte besætninger.

Denne opfatning støttes gjennom beretninger fra forskjellige distrikter. Verdenskrigens utbrud bevirket jo her en panikartet tilstand hvad korn- og melomsætningen angaar. Landbefolkningen hadde en tid vanskelig for at faa kjøpt det nødvendige korn og mel selv til uhørt høie priser, og utsiktene for fremtidig forsyning var ikke lyse. Under disse omstændigheter er det let forklarlig at svinebestanden reducirtes snarest mulig, dels fordi man simpelthen manglet korn og mel, dels for at spare paa de smaa beholdninger av denne dyre vare. Den sedvanlige høstslagtning blev derfor delvis fremskyndet, saa den indtraf før 30 september.

Efter de i 1907 indhentede opplysninger utgjorde mængden av svin som slagtedes fra 30 september til 31 december, ca. 150 000 eller omkring halvparten av samtlige.

Hvis man anslaar en normal høstslagtning i 1914 til 160 000, og halvdelen av denne tænkes foretat mot sedvane før 30 september, saa bortelimeres derved hele tilbakegangen i svineantallet for perioden 1907—1914.

Krisens varighet og forløp har imidlertid bevirket at formindskelsen er blit av en mere varig art. Avgangen blev ikke erstattet med et tilsvarende antal nye tillæg, og besætningerne reducirtes endog yderligere, saa bestanden pr. 30 september 1915 var henimot 20 000 mindre end aaret forut.

For perioden 1907—1914 er reduktionen gjennemgaaende ikke meget forskjellig i de forskjellige distrikter; den dreier sig om en 20—30 pct. Tallene for 1915 derimot aabenbarer betydelige divergenser. Mens Østlandet, Oplandene og mesteparten av Sørlandet for 1914—1915 utviser forholdsvis liten nedgang, viser amtene fra og med Lister og Mandal gjennemgaaende høie reduktionsprocenter, høiest i Nord-Norge. (Se tabel 2).

Reduktionen av besætningerne har gjennemgaaende været størst i de mer avsidesliggende strøk med vanskelig tilgang paa korn, noget mindre i de mer centrale strøk og bedre jordbruksdistrikter. Denne forskjjel viser sig særlig i tallene for 1915.

Opgaverne for de enkelte bruk godtgjør at formindskelsen i svinebestanden har fundet sted ved alle klasser av bruk, saavel ved de store som ved de smaa. Nogen særskilt bearbeidelse for at belyse dette forhold nærmere, er dog ikke foretat.

Tilstrækkeligheten av fædriftens produkter.

Som et emne der staar i nær forbindelse med hvad der foran er omhandlet, skal man nedenfor belyse forholdet med hensyn til *tilstrækkeligheten av fædriftens produkter*.

Der baade indføres og utføres betydelige mængder av de herhenhørende produkter; indførselen bestaar hovedsagelig i kjøt og flesk, for en mindre del i levende fæ; utførselens vigtigste artikel er kondensert melk.

Ifølge den off. handelsstatistik utgjorde antallet av indførte og utførte levende dyr som følger:

Indførsel og utførsel av levende dyr.

	Hester.		Storfæ.		Sauer.		Svin.	
	Indført.	Utført.	Indført	Utført.	Indført	Utført.	Indført.	Utført.
1901	316	396	18 174	44	1 542	48	19	173
1902	381	510	11 910	11	1 373	24	14	138
1903	234	691	14 396	327	2 036	68	15	224
1904	155	911	13 927	51	2 190	26	21	183
1905	167	778	12 772	58	1 183	36	8	90
1906	206	896	10 710	47	1 261	31	26	251
1907	222	622	9 718	23	1 116	57	33	111
1908	283	467	13 482	25	1 617	56	—	192
1909	292	250	13 506	16	1 395	44	1	217
1910	430	531	16 015	151	1 753	20	7	197
1911	570	345	15 690	35	1 778	66	3	82
1912	451	232	12 953	177	1 602	45	6	200
1913	594	417	17 272	125	1 788	31	5	427
1914	498	4 592	21 199	81	2 052	8	26	145
1915 ¹	60	1 175	5 643	3	—	—	—	—

Den gjennomsnitlige aarlige nettoindførsel (indførsel ÷ utførsel) utgjorde:

	Hester.	Storfæ.	Sauer.	Svin.
1901—1905 . . . ÷	407	14 138	1 624	÷ 146
1906—1910 . . . ÷	267	12 634	1 387	÷ 180
1911—1915 . . . ÷	918	14 467	1 414	÷ 163

Det væsentligste er indførselen av storfæ, mest slagtedy. Hesteutførselen, som i sin almindelighet tør være noget for lavt angit, er siden krigens utbrud steget betydelig.

En større rolle spiller tilførselen fra utlandet av *kjøt og flesk*. Dette vil nærmere fremgaa av nedenstaaende tabel, hvor indførselen til forbruk av kjøt og flesk (alle slags) er sammenstillet med indførsel av levende dyr omregnet til slagtevegt efter oppgivne gjennomsnittsvegter for importerte dyrekropper ved kjøt-kontrolstationerne. Den ubetydelige utførsel av norsk vare er forsaavidt kjøt og flesk angaar ikke medregnet.

¹ Opgaverne for 1915 er foreløbige.

Aar.	Kjøtt.			Flesk.			Kjøtt og flesk.		
	Indførsel til forbruk.	Beregnet slagtevegt av indførte ÷ utførte levende dyr. (Storfæ og sauer)	Til sammen.	Indførsel til forbruk.	Beregnet slagtevegt av indførte ÷ utførte levende dyr (svin).	Til sammen.	Indførsel til forbruk.	Beregnet slagtevegt av indførte ÷ utførte levende dyr. (Storfæ, sauer og svin.)	Til sammen.
	1 000 kg.	1 000 kg.	1 000 kg.	1 000 kg.	1 000 kg.	1 000 kg.	1 000 kg.	1 000 kg.	1 000 kg.
1891—1895	6 385	?	?	5 019	?	?	11 404	?	?
1901—1905	6 270	2 671	8 941	3 280	÷ 9	3 269	9 550	2 662	12 212
1906—1910	5 643	2 386	8 029	1 960	÷ 12	1 948	7 603	2 374	9 977
1911—1914	5 758	3 148	8 906	1 775	÷ 13	1 762	7 533	3 135	10 668
1901	7 314	3 416	10 730	5 048	÷ 10	5 038	12 362	3 406	15 768
1902	7 080	2 248	9 278	3 080	÷ 8	3 072	10 110	2 240	12 350
1903	5 700	2 664	8 364	2 563	÷ 13	2 550	8 263	2 651	10 914
1904	5 489	2 632	8 121	2 708	÷ 11	2 697	8 197	2 321	10 818
1905	5 577	2 397	7 974	3 001	÷ 6	2 995	8 578	2 391	10 969
1906	5 208	2 015	7 223	3 461	÷ 15	3 446	8 669	2 000	10 669
1907	4 799	1 831	6 630	2 669	÷ 5	2 664	7 468	1 826	9 294
1908	5 758	2 543	8 301	1 859	÷ 12	1 847	7 617	2 531	10 148
1909	6 698	2 546	9 244	1 122	÷ 14	1 108	7 320	2 532	10 352
1910	5 592	2 996	8 588	692	÷ 12	680	6 284	2 984	9 268
1911	5 602	2 957	8 559	1 664	÷ 5	1 659	7 206	2 952	10 218
1912	4 753	2 416	7 169	1 668	÷ 13	1 655	6 421	2 403	8 824
1913	6 322	3 236	9 558	1 500	÷ 27	1 473	7 822	3 209	11 031
1914	6 353	3 984	10 337	2 268	÷ 8	2 260	8 621	3 976	12 597
1915 ¹	1 757	1 055	2 812	2 659	—	2 659	4 416	1 055	5 471

Som det vil sees, har indførselen i de senere aar utgjort 5—6 mill. kg. kjøtt og 2—3 mill. kg. i beregnet slagtevegt av samme vare, tilsammen 8—9 mill. kg. Hertil kommer 2—3 mill. kg. flesk. Tilsammen 10—12 mill. kg. kjøtt og flesk tilført landet. Denne indførsel hadde for 1913 en samlet verdi av ca. 10 mill. kroner.

Naar man undtar aarene 1913 og 1914, kan man ikke tale om nogen stigning i indførselen, og selv aaret 1914 med sin særlig store indførsel kommer ikke synderlig over middeltallet for femaaret 1901—1905, og betydelig under hvad tilfældet var i første halvdel av 1890 aarene.

Indførselen av kjøtt og levende dyr av storfæ og sau har fra aar til andet været noksaa varierende, men uten nogen bestemt tendens til at stige eller falde i aarenes løp. Den utgjorde i femaaret 1901—1905 8.9 mill. kg., gik det følgende femaar ned til 8 mill. kg., steg saa igjen i 1911—1914 til 8.9 mill. kg.,

¹ Oppgaverne for 1915 omfatter bare de i maanedstatistikken opførte varer.

hvilken stigning udelukkende skyldes de to sidste aar og navnlig aaret 1914 som i importens mængde alene overgaaes av aaret 1901.

Fleskeimporten derimot var faldende 1901—1903, stigende 1904—1906, og sterkt faldende 1907—1910; 1911—1913 holdt den sig nogenlunde uforandret, mens aaret 1914 opviser en ikke ubetydelig stigning.

Aaret 1915 utviser en overordentlig sterk nedgang i importen saavel av kjøt og flesk som levende dyr. Den beregnede samlede import for aaret utgjør alene noget over 40 pct. av importen i det foregaaende aar.

Det indførte kvantum kjøt og flesk — 10 à 12 mill. kg. — utgjør selv sagt kun en liten del av landets forbruk av denne vare. Alene Kristianas forbruk utgjør ifølge kjøtkontrollens opgaver for de sidste aar 12—14 mill. kg., altsaa mer end hele importen.

Mens værdien av den omhandlede import i 1913 utgjorde ca. 10 mill. kr., utgjør *eksporten* av andre fædriftsprodukter et litt større beløp.

Det viktigste vareslags i saa maate er kondensert melk samt sterilisert melk og fløte. Utførselen av denne vare er steget sterkt i de senere aar, og andrager for 1914 til 20 mill. kg. til værdi 11.4 mill. kr. Her maa dog bemerkes at en betragtelig del av denne vares værdi ikke kan godskrives fædriften. Av smør og margarin har overskudsutførselen i de senere aar hat en værdi av ca. 1.2 mill. kr.

Over *landets kjøtproduktion* foreligger der ingen sikre opgaver, men alene endel paa grundlag av kreaturtaellingerne m. v. utførte beregninger, som alene kan tænkes at gi et tilnærmelsesvis rigtig resultat.

Med utgangspunkt i de i Norges Off. Stat., V. 145, side 123 fig. anførte beregninger, har man utarbeidet nedenstaaende sammenligning mellem aarene 1907 og 1915, idet man har forutsat at kjøtproduktionen har øket eller mindsket procentvis som antallet av hvert dyreslags.

	Beregnet kjøtproduktion i 1907.	Forøkelse + eller forminskelse ÷ 1907—1915.	Beregnet aarlig kjøtproduktion av den pr. 30 septbr. 1915 forefindende kreaturstyrke.
	Kg.	Procent.	Kg.
Storfæ	27 676 000	+ 2.98	28 487 000
Sau	8 110 000	÷ 4.48	7 751 000
Gjet	1 312 000	÷ 18.76	1 066 000
Svin	24 521 000	÷ 32.15	16 637 000
Tilsammen	61 619 000		53 941 000

Altsaa en mindreproduksjon i 1915 av 7 678 000 kg. eller 12.46 pct. av produksjonen i 1907. Pr. indbygger utgjorde ovenanførte produksjon i 1907 26.4 kg., i 1915 21.5 kg.

En normal nedslagting tillagt hvad der av kjøt, flesk og levende fæ indførtes, skulde da for de to aar gi følgende disponible kvantum for befolkningen :

	1907.	1915.
Produktion av kjøt	37 098 000 kg.	37 304 000 kg.
Import av kjøt	7 300 000 ¹ »	2 812 000 ² »
Tilsam.	<u>44 398 000 kg.</u>	<u>40 116 000 kg.</u>
Produktion av flesk	24 521 000 kg.	16 637 000 kg.
Import av flesk	2 663 000 ¹ »	2 659 000 ² »
Tilsam.	<u>27 184 000 kg.</u>	<u>19 296 000 kg.</u>
Tilsammen kjøt og flesk	71 582 000 kg.	59 412 000 kg.
— » - » pr. indbygger	31,1 »	23,7 »

Hvis man regner samme forbruk pr. indbygger i 1915 som i 1907, vil forbruket det sidste aar utgjøre 84 818 000 kg. eller ca. 25 mill. kg. mer end hvad den normale nedslagting + importen stiller til raadighet.

Da man vel ikke kan forutsætte at forbruket pr. individ er sunket i tilsvarende grad, maa nedslagtingen i den sidste tid langt ha overskredet det normale.

Der foreligger da ogsaa flere tilforladelige beretninger foruten tællingsresultatene om at nedslagtingen i aaret 1915 og særlig i aarets sidste maaneder har været ualmindelig stor. Alene tilbakegangen mellem tællingerne i 1914 og 1915 av 25 757 storfæ og 19 595 svin eller henholdsvis 2.25 og 8.59 pct av det samlede antal, er en saa vidt betydelig tilbakegang at den er egnet til at vække opmerksomhet.

For saavidt mulig at kunne supplere tællingsoppgaverne med opplysninger om nedslagtingens størrelse i den efterfølgende tid, har man i forbindelse med nærværende undersøkelse indhentet oppgaver over det ved kjøtkontrolstationerne undersøkte antal slagt i maanederne oktober og november i hvert av aarene 1913, 1914 og 1915.

¹ Middeltal for aarene 1906—1908.

² Foreløbig oppgave.

Ved samtlige kontrolstationer i Riket undersøktes:

Norsk.

	Okse	Hest.	Svin.	Sau.	Gjet.	Spædkalv.	Gjødkalv.	Andre dyr.
Oktober og november								
1913 . . .	25 297	1 597	13 491	90 863	3 142	20 428	3 103	106
1914 . . .	34 442	1 333	19 318	87 952	3 192	22 292	3 804	40
1915 . . .	43 331	2 353	10 501	99 682	3 919	22 781	6 796	124

Svensk.

Oktober og november								
1913 . . .	2 608	163	413	148	—	375	1 528	—
1914 . . .	6 987	333	1 173	988	4	1 076	2 007	—
1915 . . .	133	4	12	—	—	3	210	—

Dansk.

Oktober og november								
1913 . . .	1 218	56	107	20	1	1	—	—
1914 . . .	149	10	2	13	—	—	—	—
1915 . . .	—	—	—	—	—	—	—	—

Samlet antal slagt, norsk og fremmed.

Oktober og november								
1913 . . .	29 123	1 816	14 011	91 031	3 143	20 804	4 631	106
1914 . . .	41 578	1 676	20 493	88 953	3 196	23 368	5 811	40
1915 . . .	43 464	2 357	10 513	99 682	3 919	22 784	7 006	124

Som man vil se, er der en sterk stigning i tilførselen av norsk slagt. Allerede tilførselen i 1914 var meget stor; dels var besætningerne i begyndelsen av dette aar noksaa store, dels skedde reduktion av hensyn til en mindre god fôravl.

I 1915 steg tilførslerne end yderligere. Forskjellen mellem tilførslerne i oktober og november maaneder i aarene 1913 og 1915 av norsk vare, utgjorde

Okse	+ 18 034	eller	+ 71.3 pct.
Hest	+ 756	»	+ 47.3 »
Svin	÷ 2 990	»	÷ 22.2 »
Sau	+ 8 819	»	+ 9.7 »
Gjet	+ 777	»	+ 24.7 »
Spædkalv	+ 2 353	»	+ 11.5 »
Gjødkalv	+ 3 693	»	+ 119.0 »

Tallene bekrefter at nedslagtingen i tiden efter tællingsopgjøret (30 september 1915) har været usedvanlig stor. Opgaverne fra de enkelte kontrolsta-

tioner godtgjør endvidere at stigningen i tilførslerne av slagt høsten 1915 var stor snart sagt ved alle stationer, i hvilken landsdel de end er beliggende.

Fra Kristiania kontrolstation foreligger beretning for hele aaret 1915. Denne viser at tilførselen av norsk slagt, navnlig hvad storfæ angaar, har været betydelig større end vanlig, mens den for fremmed vare har været usædvanlig liten. Saaledes utgjorde tilførselen av norske dyrekropper i 1915 sammenholdt med den gjennomsnitlige aarlige tilførsel for femaaret 1910—1914: Okse 53 906 mot 36 098, hest 2 594 mot 1813, svin 36 638 mot 38 180, sau 49 256 mot 47 764, gjet 6 409 mot 5 891, spædkalv 29 204 mot 26 100 og gjødkalv 21 812 mot 12 356. Derimot utgjorde tilførselen av fremmed slagt henholdsvis: Okse 5 372 mot 15 110, hest 180 mot 421, svin 159 mot 2 685, sau 1 022 mot 1 721, spædkalv 862 mot 2 735, gjødkalv 8 853 mot 9 927. Herav var i 1915 6 oksekropper dansk vare, alt det øvrige var svensk. Ca. $\frac{2}{3}$ av importen faldt i aarets tre første maaneder, i aarets fire sidste maaneder har importen været ganske minimal.

Forholdet for sidste aar er altsaa at der trods sterkt avtagende import er torvført langt flere dyrekropper end tidligere.

Forskjellige beretninger godtgjør dog at kjøtmængden ikke er steget i samme forhold, ja maaske slet ikke er steget, idet der særlig i høst torvførtes en mængde smaa, magre dyr.

Oftest vil jo dette være tilfældet ved forcerede nedslagtinger. Ved indtræffende misvekst for eksempel er det fôr-mangel som dikterer nedslagtingen, og man maa i nogen grad se bort fra dyrenes beskaffenhet. Denne gang er det vel mere høie kjøtpriser, og høie fôrpriser, og vanskelig tilgang paa kraftfôr som væsentlig har paaskyndet besætningernes reduktion, saa der ikke er blit tat tilbørlig hensyn til at dyrene er i slagtefærdig stand, eller om de i det hele burde avhændes.

Flere beretninger samstemmer i at der sidste aar er nedslagtet en utrolig mængde ungfæ, som fremover næste aar og længer burde være grundlaget for melke- og kjøtproduktionen.

Priser paa kreaturer, kjøt, flesk samt høi og halm.

Som en vigtig faktor til belysning av fædriftens tilstand og vilkaar har man i forbindelse med nærværende undersøkelse indhentet opgaver over *priser paa kreaturer, kjøt, flesk samt høi og halm i Rikets landdistrikter*.

De i sakens anledning indhentede skematiske opgaver er avgit av herredsstyrenes ordførere for deres respektive distrikter.

Resultatet av den i byraaet foretagne bearbeidelse av disse priser, findes indtat i nærværende hefte, tabel 3, for fogderier, amter og Riket.¹

¹ Angaaende utregningen av disse priser henvises til Norges Off. Statistik, IV. nr. 72, side 39*.

Som det vil sees, er der indhentet 3 parallelle prisrækker: 1. for første halvår 1914 som skulde belyse de normale priser, umiddelbart før krigens utbrud, 2. priser for 1ste halvår 1915 og 3. priser for høsten 1915, hvilke to sidste, til forskjellig tidspunkt og aarstid, skulde belyse krisens indflydelse paa prisdannelsen.

Man skal forutskikke nogen bemerkninger vedrørende prisnivaet i den nærmest forutgaaende tid forsaavidt kreaturprisene angaar.

I første halvdel av 1870-aarene steg kreaturprisene betydelig, saa tallene for 1875 betegner et maksimum som navnlig staar betydelig over den forutgaaende tids priser.

De to næste femaarsopgaver viser synkende priser, mens perioden 1886—1890 til gjengjæld viser en ikke ubetydelig stigning. I første halvdel av niti-aarene gik prisene jevnt ned, mens sidste halvdel opviser en betraktelig stigen. Kreaturprisenes minimum i de sidste 25 aar betegnes saaledes ved tallene for 1895; i den efterfølgende tid har prisene stadig steget.

Fra 1900 til 1914 steg prisene overmaade sterkt.

Prisbevægelsen vil i sine store træk fremgaa av nedenstaaende sammenstilling for Rikets bygder:

	1870.	1880.	1890	1900.	1907.	1. halvår 1914.	1. halvår 1915.	Høsten 1915.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Hest	156.0	275.0	258.0	356.2	387.9	590	702	697
Okse	54.0	71.2	91.2	103.4	131.5	187	206	234
Ungnaut	27.0	41.0	48.5	51.9	66.3	84	93	104
Sau	8.0	9.9	12.3	12.9	16.5	22	24	26
Svin	44.0	(55)	62.3	81.1	95.9	106	121	144
		1870— 1880.	1880— 1890.	1890— 1900.	1900— 1907.	1907— 1914.	1914— 1915I.	1915I— 1915II.
Gjennemsnittlig stignings- procent i perioden . .		+ 41.8	+ 15.5	+ 18.7	+ 22.0	+ 32.6	+ 13.3	+ 10.4
Gjennemsnittlig stignings- procent pr. aar . . .		+ 4.18	+ 1.55	+ 1.87	+ 3.14	+ 4.66	+ 13.3	+ 20.8

Prisen for hester gjælder for aarene 1870—1907 arbeidshester uten nærmere betegnelse, for 1914—1915 derimot «arbeidshester i sin bedste alder»; disse to prisrækker antages nogenlunde at svare til hinanden, da salg av arbeidshester jo overveiende omfatter yngre dyr. Prisen for svin i 1880 er approksimativt beregnet.

Naar undtages prisene under krisen, saa er prisstigningen i perioden 1907—1914 den mest fremtrædende. I denne periode steg prisen paa hester med 52.1 pct., okser 42.3, ungnaut 26.8, sauer 31.4, gjeter 22.0 og svin 10.1 pct.

Man skal dernæst gaa over til at omhandle prisene for hvert enkelt dyreslags.

Hester. De høieste priser har Østlandet og Oplandene; de laveſte Vestlandet og Nord-Norge. Prisenes varieren distriktene imellem hitrører væſentlig fra hestebestandens forskjelligheit. I de distrikter hvor den større race — gudbrandsdalshesten — er utbredt og forekommer i sin reneste form, er prisene høiest; dette er jevntover tilfældet i de bedre jordbruksdistrikter, hvor der jo trænges en større, førere trækhest. I de distrikter hvor fjordingshesten er utbredt og forekommer mindst opblandet med den større race, er prisene lavest; dette er først og fremst tilfældet paa Vestlandet, denne races egentlige hjemsted. Saaledes var prisen for yngre arbeidshester i 1914 paa Vestlandet 479 kr., men paa Østlandet og Oplandene 642 kr. eller 34 pct. høiere i de sidste distrikter.

Hvad prisbevægelsen angaar, saa er det av samtlige dyreslags hestene som stiger sterkest i pris i krigens første aar, nemlig fra 1914 til 1915 (1. halvjaar) 18.9 pct. for yngre og 24.7 pct. for ældre arbeidshester. Tallene for høsten 1915 derimot viser litt nedgang (0.7 og 5.9 pct. for de to kategorier), mens samtidig prisene for de andre dyreslags viser sterk stigning. Fra 1900 til høsten 1915 steg hestepriſen næsten til det dobbelte (95.6 pct.).

Hvad de enkelte landsdele angaar, saa viser det sig, som naturlig kan være, at Østlands-hesten under krisen er steget sterkere i pris end Vestlands-hesten. Den utenlandske efterspørsel, som har været en av de viktigste faktorer ved prisstigningen, har jo væſentlig omfattet større, grovere hester. Denne forskjjel i prisbevægelsen er dog ikke meget fremtrædende.

Storfæ. For storfæet gjælder det noget lignende som for hester, at prisenes varieren mellem de forskjellige distrikter grunder sig paa kreaturstammens forskjelligheit i størrelse og ydeevne. De bedste jordbruksdistrikter har en større færace, som pr. individ repræsenterer en større saavel slagteværdi som værdi i produktionens tjeneste forøvrig. Mens f. eks. slagtevegten for okse og ko i Smaalenene, iflg. opgaver fra 1907, var henholdsvis 208 og 159 kg., var den i Nordre Bergenhus 100 og 88 kg., altsaa kun ca. halvparten. Melkemængden pr. ko varierer næsten likesaa meget.

Det virker derfor ikke overraskende naar prisen for okser i de bedste Østlands-distrikter noteres med 300 kr. i 1915 mot vel 150 kr. i Nordre Bergenhus og Romsdalen, likesom prisen for kjør viser et lignende forhold. Derimot er forskjjellen, som rimelig kan være, mindre fremtrædende hvad ungfæ og kalver angaar.

En direkte sammenligning mellem fæprisene i de forskjellige landsdele, kan derfor egentlig ikke anstilles.

Anderledes med kjøtpriſene; en betragtning av disse viser at den samme mængde av den samme slags vare ikke varierer saa meget i pris distriktene imellem.

Priſene for de forskjellige kategorier av storfæ er steget meget sterkt siden krigens utbrud, og særlig i det halve aar som ligger mellem de to opgaver for 1915. Fra 1914 til 1915 utgjør stigningsprocenten for prisen paa okser 9.8, bærekjør 7.9, slagtekjør 12.0, ungnaut 10.8, gjødkalv 11.4, spædkalv 10.8, og fra 1ste

halvaar 1915 til høsten 1915 okse 14.03, bærekjøl 8.5, slagtekjøl 10.2, ungnaut 11.7, gjødkalv 8.3 og spædkalv 9.6 pct.

Prisene paa okser er steget mest, dernæst slagtekjøl, ungnaut og kalver, mindst for bærekjøl. Denne ordensrække viser at det er kjøtværdien, ikke livværdien som har været det dominerende ved prisdannelsen.

Kjøtprienes bevægelse viser stor overensstemmelse med den foran omhandlede for levende fæ. Oksekjøt steg i de to perioder henholdsvis 10.2 og 9.2 pct., gjødkalvekjøt 11.1 og 8.3 pct., spædkalvekjøt 11.1 og 11.0 pct.

Hvad prisbevægelsen i de enkelte landsdele angaar, synes det at fremgaa av opgaverne at prisene er mindre let bevægelige i distrikter som ligger mere fjernt fra de større markedspladser. Saaledes er bl. a. prisstigningen, navnlig i sidste halvaar, gennemgaaende større i Østlandet og Oplandene end f. eks. Vestlandet og Nord-Norge.

Forøvrig henvises til tabel 3.

Smaafæ. Prisene paa smaafæ varierer ikke synderlig distriktene imellem. I modsætning til hvad tilfældet er med hester og storfæ, er smaafæracerne nemlig noksaa ensartet over hele landet, forsaavidt størrelsen angaar. Der eksisterer derfor her ikke noget modsætningsforhold mellem bedre og daarligere jordbruksdistrikter; slagtevegten av sau og gjøl er f. eks. like saa stor paa Vestlandet og i Nord-Norge som paa Østlandet og Oplandene.

Prisene paa *sau* har fuldt ut holdt skridt med stigningen i storfæprisen. Ogsaa i aarene før krigen steg prisene paa sau sterkt, nemlig fra 1900—1914 med nær 70 pct. Fra 1914—1915 steg prisen med 12.6 pct., og det følgende halvaar med 8.15 pct.

Prisen paa *gjøl* viser en mindre fremtrædende stigning, nemlig 4.3 pct. i aarene 1900—1914, og 6.18 pct. i aaret 1914—1915. Prisen for høsten 1915 kan ikke direkte sammenholdes med de øvrige, da tidspunktet for prisansættelsen falder sammen med melkeperiodens ophør, hvorved prisen blir væsentlig lavere end ellers.

Svin. Prisen paa svin steg forholdsvis mindre end for de øvrige dyreslags i perioden 1900—1914, nemlig 30 pct. Derimot har prisstigningen under krisen været mer end almindelig stor, nemlig 14.75 pct. for aaret 1914—1915, og 18.7 pct. for det sidste halvaar som opgaverne omfatter.

Prisforskjellen distriktene imellem er ikke fremtrædende. Vistnok kan svinestammene eller racerne være forskjellige, men prisen avhænger vel saa meget av i hvilken alder man i vedkommende distrikt pleier at avhænde dyrene.

Prisstigningen paa flesk var for 1914—1915 14.0 pct. og for sidste halvaar 20.5 pct., altsaa omtrent som for svin.

Krisens indflydelse paa *straaforprisen* har været like saa fremtrædende som den der foran er paavist for levende fæ og slag. Som en væsentlig forskjøl i prisbevægelsen falder det i øinene at den hele stigning i straaforprisen indtraf i aaret mellem de to første tællingsopgaver, mens det følgende halvaar utviser nedgang.

Fra 1914—1915 steg prisen paa høi fra kunstig eng med hele 52.6 pct., høi fra naturlig eng med 44.3 pct. Vaarsædshalmen steg samtidig 40.3 pct. og rughalmen med 44.9 pct.

Prisen for 1914 angir omtrent det normale forhold; den er for høiets vedkommende litt større, og for halmens vedkommende litt mindre end de for 1905 og 1910 offentliggjorte priser.

Som distrikter med særlig høie førpriser under normale forhold maa nævnes Nord-Norge og Bergenhus-amtene. Straaførprisen har i det hele let for at løpe op i mer avsidesliggende distrikter, hvor omsætning av saadant før gjerne foregaar alene naar en mer almindelig førmangel er indtraadt.

Under krisetiden er det dog ikke disse distrikter som kan opvise den største stigning i prisene. Det er Østlandet som figurerer med den største stigning; her steg høiprisen næsten til det dobbelte i 1914—1915, mens prisen paa vaarsædshalm øket med ca. 50 pct.

Utarbeidelsen av tabellene har været forestaat av sekretær *S. Skappel*, som ogsaa har forfattet nærværende indledning.

Det Statistiske Centralbyråa, Kristiania 26 januar 1916.

N. Rygg.

Jonas Haanshus.

*Bilag 1.***Rundskrivelse fra det Statistiske Centralbyraa til ordførerne i landets herreder av 20 september 1915.**

Ved kongelig resolution av 10 september 1915 er det bestemt at der skal avholdes en ekstraordinær undersøkelse vedrørende *størrelsen av landets husdyrbestand*.

Foranstaltningen har til øiemed at bringe klarhet over de forandringer i kreaturbesætningerne som er bevirket ved krigstilstanden i Europa med de derav følgende ændrede avsetningsvilkaar og høie fôrpriser. Opgaverne vil saaledes være av vigtighet for spørsmålet om landets matforsyning, og skal tjene som grundlag for offentlige foranstaltninger i denne anledning.

Økonomiske grunde gjør det nødvendig at innskærpe undersøkelsen til en optølling for *et utvalg* av landets jordbruk. Ved at ta bare et faatal gaarder vil arbeidet med opgavernes indhentelse bli saa lettet, at man kan paaregne frivillig bistand i fornøden utstrækning fra vedkommende interesserte.

Paa grundlag av de saaledes fremkomne tal, sammenholdt med tællingsresultatene for de samme bruk i 1907, vil man kunne beregne størrelsen av det samlede kreaturhold i 1914 og 1915, idet man gaar ut fra den forutsætning, at kreaturholdet i sin almindelighet har forandret sig procentvis som for de nu undersøkte bruk. Man vil da for hvert amt og for Rikets bygder komme til resultater som er tilnærmelsesvis rigtige.

For at sikre opgavernes brukbarhet maa disse bruk utvælges med det hensyn at de skal være representative for samtlige bruk i distriktet.

For dette herred blir husdyrantallet at optælle for bruk

Der tælles kun ved særskilt skyldsatte bruk; husdyrhold ved husmandspladser og andre underbruk medregnes ikke.

I likhet med hvad tilfældet var ved den almindelige Jordbrukstælling 1907, forutsætter man at *hvert herredsstyres ordfører iwerksætter og bestyrer tællingen*, idet han herunder benytter sig av den bistand som herredsstyrets medlemmer, interesserte privatpersoner eller institutioner som landbruksforeninger, provianteringsraad o. l. kan yde. En hensigtsmæssig fordeling av tællingsarbeidet paa flere personer, vil gjøre arbeidet for hver enkelt let overkommelig.

En fremgangsmaate som i mange tilfælde vil kunne vise sig formaals-tjenlig, vil være at herredsstyrets medlemmer overtar et forholdsmæssig antal tællingsskemaer for at besørge dem utfylt.

Bestemmelsen av *hvilke bruk der blir at medta ved tællingen*, bør foretages av ordføreren, om fornødent i samarbeide med andre lokalkjendte mænd. Herunder vil benyttelsen av matrikelfortegnelsen være av nytte; hvert skema bør nemlig helst før utsendelsen forsynes med navn, gaards- og bruksnummer for det bruk for hvilket opgaver utbedes.

Forat de til undersøkelse utvalgte bruk skal være mest mulig repræsentative, bør følgende hensyn iagttages:

1. *De undersøkte bruk skal være av forskjellig størrelse, saaledes at saavel smaa som middelstore og store bruk er repræsentert i et forhold som nogenlunde kan antages at svare til den almindelige eiendomsfordeling inden herredet.*
2. *Brukene bør være beliggende i herredets forskjellige dele, særlig vil dette være av betydning hvor de naturlige betingelser for landbruket er væsentlig forskjellige inden samme herred. I tilfælde av at herredsstyrets medlemmer foretar undersøkelsen, hver i sin kreds, vil dette hensyn let kunne iagttages.*
3. *Da beregningen ogsaa skal bygges paa tællingen av 1907, maa der utvælges bruk som i den efterfølgende tid hverken er blit mindre ved frasalg av indmark eller blit større ved tilkjøp. Derimot er der intet i veien for at medta eiendomme hvis indmark er forøket ved nydyrkning.*
4. *Saavidt mulig bør man ikke medta bruk hvor driften i tællingsaarene i væsentlig grad har været basert paa førsalg.*

Imidlertid er forholdene inden de enkelte herreder saa forskjellige, at det maa overlates ordføreren paa grundlag av ovenfor angivne regler nærmere at bestemme den fremgangsmaate som blir at befølge ved tællingsarbeidets organisation og utførelse.

Særlig for de større herreders vedkommende synes det formaalstjenlig at tællingsskemaernes fordeling blandt repræsentantene og utvælgelsen av de bruk der skal tælles, sker ved et herredsstyremøte eller formandskapsmøte.

Det fornødne antal tællingsskemaer følger hoslagt.

Til benyttelse ved tællingsskemaernes forsendelse til repræsentantene eller andre, vedlægges et antal konvolutter.

Paa hvert tællingsskema er trykt den fornødne veiledning for utfyllingen.

Skulde der bli tid og anledning til at foreta lignende undersøkelse ved nogen flere av herredets bruk end det ovenfor nævnte antal, vil man være taknemmelig for at motta ogsaa dette materiale, og vedlægger til mulig benyttelse et overskytende antal tællingsskemaer.

De utfylte skemaer samles av ordføreren, som paaser at de er i orden og oversender dem, naar samtlige er indkommet til byraaet, i vedlagte konvolut.

Som supplerende opplysninger ønskes paa hoslagte skema meddelt *oppgaver over de gjennemsnittlige kreatur- og fôrpriser* i herredet. Skemaet bedes utfylt saa snart som efter omstændighetene mulig og straks tilbakesendt til det Statistiske Centralbyraa.

Det er nødvendig at omhandlede repræsentative optælling iverksættes og tilendebringes snarest mulig, saa det samlede materiale kunde bli indsendt til byraaet senest *ved midten av oktober maaned førstkommende.*

Bilag 2.

Kreaturtælling for Norge 1914 og 1915.

(Riksvaabenet).

Brukets navn i herred.

Gaards-nr.

Bruks-nr.

Matrikelskyld.

Mark.

Øre.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Eierens eller brukerens navn

Kreaturhold.

(Iberegnet kreaturer som tilhører kaarfolk, tjenere o. a., men som vinterføres av husbonden. Kreaturhold paa gaardens husmandspladser og andre underbruk medregnes ikke).

	Hester						Storfæ				Sauer		Gjeter		Svin	
	under 1 aar	1-3 aar	3-5 aar	5-16 aar	over 16 aar	av de over 3 aar gl. var:	under 1 aar	1-2 aar	over 2 aar		under 1 aar	over 1 aar	under 1 aar	over 1 aar	under 1 aar	over 1 aar
									Hingster	Vallaker						
Antal 30 september 1914.																
Antal 30 september 1915.																

Bemerkninger

vedkommende utfylningen av ovenstaaende rubrikker.

Der utfyldes ett skema for hvert bruk som skal undersøkes, hvad enten dette bestaar av én eller flere særskilt skyldsatte eiendomme (bruksnummer). Hvis bruket bestaar av flere bruksnummer, angives nummer og matrikelskyld for hvert av disse.

Da disse opgaver skal sammenholdes med kreaturtællingen av 1907, skal der nu ikke medtages bruk som siden den tid ved kjøp eller salg er blit forøket eller formindsket i indmarksareal. Der ønskes endvidere ikke medtat bruk hvor driften i tællingsaarene i væsentlig grad har været basert paa försalg.

Skemaet bedes snarest tilbakesendt herredsstyrets ordfører i utfylt stand.

Tabeller.

Tabel 1. Beregnet antal kreaturer 30 september 1914 og 1915 sammen

Nr.	Bygdene amtsvis.	Hester.						Sto		
		Samlet antal.	Under 1 aar.	1—3 aar.	3—5 aar.	5—16 aar.	Over 16 aar.	Samlet antal.	Under 1 aar.	
I	Smaalenene	1907	12 423	532	1 094	1 631	7 192	1 974	60 376	12 62
		1914	13 682	748	1 306	1 399	7 588	2 641	67 268	10 74
		1915	13 990	779	1 503	1 453	7 624	2 631	64 275	10 32
II	Akershus	1907	15 028	544	1 023	1 435	9 261	2 765	68 962	13 17
		1914	16 513	613	1 380	1 637	9 418	3 465	77 217	11 46
		1915	16 549	779	1 489	1 722	9 354	3 205	72 124	10 26
III	Hedemarken	1907	15 836	822	1 431	1 618	9 105	2 860	91 478	16 35
		1914	17 083	1 092	1 555	1 806	9 478	3 152	97 552	15 61
		1915	17 754	1 233	1 926	1 993	9 588	3 014	93 565	14 62
IV	Kristians	1907	16 311	1 384	2 451	2 531	7 659	2 286	101 729	21 29
		1914	17 814	1 587	3 135	2 726	7 291	3 075	105 424	19 16
		1915	18 418	1 572	3 228	3 090	7 483	3 045	102 768	18 08
V	Buskerud	1907	9 376	337	563	991	6 134	1 351	58 651	11 26
		1914	10 695	459	979	1 289	5 883	2 085	63 241	11 10
		1915	10 846	506	936	1 555	5 790	2 059	59 779	10 45
VI	Jarlsberg og Larvik .	1907	8 660	305	595	851	5 045	1 864	46 070	10 37
		1914	10 210	537	863	877	5 670	2 263	52 254	10 12
		1915	10 228	418	981	1 088	5 575	2 166	49 157	9 04
VII	Bratsberg	1907	6 516	214	327	637	4 370	968	38 280	6 79
		1914	7 489	389	592	698	4 457	1 353	41 997	6 31
		1915	7 503	302	654	864	4 401	1 282	39 377	5 44
VIII	Nedenes	1907	3 143	31	117	298	2 240	457	22 626	3 42
		1914	3 411	53	282	329	2 132	615	23 669	2 93
		1915	3 418	44	207	428	2 182	557	21 938	2 57
IX	Lister og Mandal . .	1907	3 449	67	452	542	1 957	431	37 021	6 54
		1914	4 007	87	523	691	2 131	575	40 036	6 71
		1915	3 962	27	443	743	2 157	592	36 934	5 64
X	Stavanger	1907	10 799	1 089	1 203	1 324	5 622	1 561	63 454	10 27
		1914	12 397	1 475	1 641	1 438	5 779	2 064	68 872	10 00
		1915	12 842	1 353	1 996	1 610	5 768	2 115	69 951	9 73

oldt med jordbruktællingens opgaver pr. 30 september 1907.

			Sauer.			Gjeter.			Svin.			Nr.
-2 aar.	Over 2 aar.		Samlet antal.	Under 1 aar.	Over 1 aar.	Samlet antal.	Under 1 aar.	Over 1 aar.	Samlet antal.	Under 1 aar.	Over 1 aar.	
	Okser.	Kjør.										
9 357	721	37 672	4 696	2 408	2 288	191	111	80	25 285	22 493	2 792	I
9 591	1 123	45 809	4 147	2 069	2 078	43	19	24	16 117	14 171	1 946	
8 749	707	44 491	4 106	2 083	2 023	16	-	16	16 080	14 441	1 639	
10 570	1 144	44 071	11 387	5 188	6 199	584	189	395	35 154	30 450	4 704	II
9 999	1 767	53 987	11 718	5 432	6 286	325	74	251	27 984	23 934	4 050	
9 661	1 120	51 078	11 607	5 613	5 994	254	21	233	27 305	23 325	3 980	
13 090	2 102	59 931	57 506	23 750	33 756	13 610	3 426	10 184	39 897	31 658	8 239	III
12 043	2 707	67 183	64 411	25 935	38 476	9 145	2 943	6 202	28 914	22 224	6 690	
11 860	1 759	65 325	65 936	27 859	38 077	9 316	2 737	6 579	28 077	22 161	5 916	
16 292	1 548	62 592	59 661	24 321	35 340	52 613	12 353	40 260	36 462	26 926	9 536	IV
14 288	1 803	70 166	59 293	24 978	34 315	35 902	6 955	28 947	27 120	18 929	8 191	
14 500	1 649	68 538	60 255	26 364	33 891	36 858	7 227	29 631	25 883	17 825	8 058	
8 341	1 225	37 816	24 581	10 690	13 891	15 044	6 326	8 718	18 105	15 855	2 250	V
7 824	1 736	42 581	25 493	10 519	14 974	6 887	2 423	4 464	12 514	10 781	1 733	
7 824	963	40 501	24 655	10 583	14 072	6 145	2 239	3 906	11 446	9 608	1 838	
6 451	440	28 809	4 718	2 305	2 413	146	66	80	15 834	13 835	1 999	VI
6 903	1 091	34 139	4 130	1 867	2 263	66	66	-	12 162	10 611	1 551	
6 645	713	32 756	3 588	1 653	1 935	66	66	-	11 095	9 878	1 217	
5 130	301	26 055	29 196	12 557	16 639	9 136	3 239	5 897	15 709	13 264	2 445	VII
4 566	374	30 745	26 938	10 648	16 290	3 454	842	2 612	12 512	10 426	2 086	
4 714	241	28 973	25 334	10 209	15 125	3 201	447	2 754	12 396	10 266	2 130	
2 807	233	16 158	16 583	6 874	9 709	3 955	1 262	2 693	8 956	7 688	1 268	VIII
3 076	285	17 370	16 580	6 764	9 816	1 176	395	781	6 714	5 558	1 156	
2 956	250	16 158	16 457	6 709	9 748	1 365	463	902	6 167	5 113	1 054	
4 746	271	25 458	33 803	15 232	18 571	4 380	1 462	2 918	4 510	4 238	272	IX
4 941	407	27 978	33 279	14 912	18 367	2 264	744	1 520	3 172	2 933	239	
4 675	292	26 324	33 456	15 034	18 422	1 865	564	1 301	2 398	2 233	165	
8 851	437	43 891	202 479	65 822	136 657	11 598	4 370	7 228	14 046	12 921	1 125	X
8 001	652	50 211	174 684	58 252	116 432	11 672	3 924	7 748	9 086	8 347	739	
9 125	644	50 431	173 520	58 318	115 202	11 672	3 736	7 936	7 320	6 706	614	

Tabel 1 (forts.). Beregnet antal kreaturer 30 september 1914 og 1915.

Nr.	Bygdene amtsvis.	Hester.						Sto		
		Samlet antal.	Under 1 aar.	1—3 aar.	3—5 aar.	5—16 aar.	Over 16 aar.	Samlet antal.	Under 1 aar.	
XI	Søndre Bergenhus	1907	8 076	446	824	1 214	4 731	861	79 624	10 8
		1914	9 631	736	1 320	1 652	4 849	1 074	78 773	10 2
		1915	9 645	636	1 283	1 691	5 048	987	79 140	10 1
XII	Nordre Bergenhus	1907	8 841	1 234	1 792	1 738	3 537	540	83 125	14 0
		1914	10 341	1 673	2 399	2 084	3 434	751	81 992	14 0
		1915	10 439	1 550	2 426	2 343	3 463	657	81 031	13 8
XIII	Romsdal	1907	10 034	774	2 000	2 106	4 122	1 032	83 641	12 6
		1914	11 343	1 067	2 850	2 420	4 011	995	84 975	12 8
		1915	11 754	1 092	2 816	2 771	4 089	986	85 091	12 6
XIV	Søndre Trondhjem.	1907	10 837	643	1 286	1 560	5 555	1 793	71 908	13 7
		1914	11 769	905	1 501	1 477	6 077	1 809	76 538	14 2
		1915	12 319	981	1 766	1 437	6 283	1 852	76 594	14 2
XV	Nordre Trondhjem.	1907	9 969	652	1 104	1 150	5 148	1 915	55 427	11 2
		1914	10 807	847	1 247	1 243	5 586	1 884	60 890	11 5
		1915	11 304	787	1 496	1 508	5 575	1 938	61 458	11 2
XVI	Nordland	1907	8 420	312	706	1 185	4 166	2 051	77 579	12 8
		1914	8 765	312	901	924	4 466	2 162	77 237	14 4
		1915	8 867	330	1 022	924	4 528	2 063	78 564	14 8
XVII	Tromsø	1907	5 135	165	438	703	2 660	1 169	38 496	6 2
		1914	5 464	257	629	424	2 713	1 441	39 134	6 8
		1915	5 419	275	571	485	2 727	1 361	39 704	7 2
XVIII	Finmarken	1907	927	48	83	129	506	161	10 188	1 7
		1914	1 011	48	62	158	629	114	9 205	1 4
		1915	960	48	62	129	607	114	9 067	1 3
XIX	Rikets bygder	1907	163 780	9 599	17 489	21 643	89 010	26 039	1 088 635	195 5
		1914	182 432	12 885	23 165	23 272	91 592	31 518	1 146 274	189 8
		1915	186 217	12 712	24 805	25 834	92 242	30 624	1 120 517	181 8

Sammenholdt med jordbruktællingens opgaver pr. 30 september 1907.

2 aar.	Over 2 aar.		Sauer.			Gjeter.			Svin.			Nr.
	Okser.	Kjør.	Samlet antal.	Under 1 aar.	Over 1 aar.	Samlet antal.	Under 1 aar.	Over 1 aar.	Samlet antal.	Under 1 aar.	Over 1 aar.	
0 253	685	57 828	223 474	87 375	136 099	22 757	7 219	15 538	15 671	14 219	1 452	XI
8 684	696	59 100	202 120	77 589	124 531	23 176	7 693	15 483	11 141	9 982	1 159	
9 658	620	58 753	201 546	77 152	124 394	23 388	7 695	15 693	9 337	8 318	1 019	
2 194	1 293	55 563	180 948	70 060	110 888	61 739	19 982	41 757	17 434	13 750	3 684	XII
1 706	926	55 285	172 228	65 997	106 231	61 408	18 983	42 425	13 674	11 220	2 454	
1 121	816	55 230	171 994	66 207	105 787	62 145	17 924	44 221	12 309	9 598	2 711	
0 802	744	59 472	155 273	61 702	93 571	29 590	12 384	17 206	14 961	12 995	1 966	XIII
9 635	876	61 589	152 677	62 381	90 296	21 168	7 678	13 490	12 178	10 786	1 392	
0 111	744	61 613	152 120	62 011	90 109	20 810	7 579	13 231	9 688	8 538	1 150	
0 252	627	47 272	96 304	39 873	56 431	18 159	6 792	11 367	17 247	14 879	2 368	XIV
0 652	746	50 915	93 246	39 016	54 230	14 298	4 727	9 571	12 835	11 040	1 795	
0 785	603	50 912	94 153	40 092	54 061	14 623	4 972	9 651	10 494	8 749	1 745	
8 752	672	34 743	70 687	28 695	41 992	18 321	5 301	13 020	19 990	16 893	3 097	XV
9 023	1 287	39 016	70 334	28 552	41 782	13 161	2 810	10 351	16 015	12 940	3 075	
9 671	966	39 538	71 220	29 900	41 320	13 909	3 128	10 781	14 427	11 943	2 484	
10 058	1 335	53 326	137 169	57 297	79 872	19 408	7 002	12 406	6 528	5 402	1 126	XVI
9 404	1 051	52 366	133 160	56 323	76 837	19 792	6 666	13 126	4 962	4 214	748	
10 068	822	52 846	135 796	58 959	76 837	20 740	7 093	13 647	3 280	2 825	455	
5 419	611	26 179	57 187	22 289	34 898	11 617	3 802	7 815	1 468	1 246	222	XVII
4 411	664	27 200	59 617	23 626	35 991	10 641	2 365	8 276	981	837	144	
4 601	518	27 305	60 767	24 473	36 294	11 506	2 487	9 019	795	684	111	
1 581	389	6 489	25 516	10 641	14 875	2 929	1 010	1 919	51	38	13	XVIII
1 064	389	6 346	22 795	9 556	13 239	2 227	870	1 357	36	16	20	
1 127	373	6 203	23 049	9 513	13 536	2 424	1 067	1 357	25	10	15	
54 946	14 778	723 325	1 391 168	547 079	844 089	295 777	96 296	199 481	307 308	258 750	48 558	XIX
45 811	18 580	791 986	1 326 850	524 416	802 434	236 805	70 177	166 628	228 117	188 949	39 168	
47 851	13 800	776 975	1 329 559	532 732	796 827	240 303	69 445	170 858	208 522	172 221	36 301	

Tabel 2. Forøkelse (+) eller formindskelse (÷) i det samlede

Aar.	Smaas- lenene.	Akershus.	Hede- marken.	Kristians.	Buskerud.	Jarlsberg og Larvik.	Bratsberg.	Nedenes.	Lister o Mandal
I. Hester.									
Absolute tal.									
1907—1914 . . .	+ 1 259	+ 1 485	+ 1 247	+ 1 503	+ 1 319	+ 1 550	+ 973	+ 268	+ 52
1914—1915 . . .	+ 308	+ 36	+ 671	+ 604	+ 151	+ 18	+ 14	+ 7	÷ 4
1907—1915 . . .	+ 1 567	+ 1 521	+ 1 918	+ 2 107	+ 1 470	+ 1 568	+ 987	+ 275	+ 52
Relative tal (pct.).									
1907—1914 . . .	+ 10.13	+ 9.88	+ 7.87	+ 9.21	+ 14.07	+ 17.90	+ 14.93	+ 8.53	+ 16.1
1914—1915 . . .	+ 2.25	+ 0.22	+ 3.93	+ 3.39	+ 1.41	+ 0.18	+ 0.19	+ 0.21	÷ 1.1
1907—1915 . . .	+ 12.61	+ 10.12	+ 12.11	+ 12.92	+ 15.68	+ 18.11	+ 15.15	+ 8.75	+ 14.8
II. Storfæ.									
Absolute tal.									
1907—1914 . . .	+ 6 892	+ 8 255	+ 6 074	+ 3 695	+ 4 590	+ 6 184	+ 3 717	+ 1 043	+ 3 01
1914—1915 . . .	÷ 2 993	÷ 5 093	÷ 3 987	÷ 2 656	÷ 3 462	÷ 3 097	÷ 2 620	÷ 1 731	÷ 3 10
1907—1915 . . .	+ 3 899	+ 3 162	+ 2 087	+ 1 039	+ 1 128	+ 3 087	+ 1 097	÷ 688	÷ 8
Relative tal.									
1907—1914 . . .	+ 11.42	+ 11.97	+ 6.64	+ 3.63	+ 7.83	+ 13.42	+ 9.71	+ 4.61	+ 8.1
1914—1915 . . .	÷ 4.45	÷ 6.60	÷ 4.09	÷ 2.52	÷ 5.47	÷ 5.93	÷ 6.24	÷ 7.31	÷ 7.7
1907—1915 . . .	+ 6.46	+ 4.59	+ 2.28	+ 1.02	+ 1.92	+ 6.70	+ 2.87	÷ 3.04	÷ 0.2
III. Sauer.									
Absolute tal.									
1907—1914 . . .	÷ 549	+ 331	+ 6 905	÷ 368	+ 912	÷ 588	÷ 2 258	÷ 3	÷ 52
1914—1915 . . .	÷ 41	÷ 111	+ 1 525	+ 962	÷ 838	÷ 542	÷ 1 604	÷ 123	+ 17
1907—1915 . . .	÷ 590	+ 220	+ 8 430	+ 594	+ 74	÷ 1 130	÷ 3 862	÷ 126	÷ 34
Relative tal.									
1907—1914 . . .	÷ 11.69	+ 2.91	+ 12.01	÷ 0.62	+ 3.71	÷ 12.46	÷ 7.73	÷ 0.02	÷ 1.5
1914—1915 . . .	÷ 0.99	÷ 0.95	+ 2.37	+ 1.62	÷ 3.29	÷ 13.12	÷ 5.95	÷ 0.74	+ 0.5
1907—1915 . . .	÷ 12.56	+ 1.93	+ 14.66	+ 1.00	+ 0.30	÷ 23.95	÷ 13.23	÷ 0.76	÷ 1.0
IV. Gjeter.									
Absolute tal.									
1907—1914 . . .	÷ 148	÷ 259	÷ 4 465	÷ 16 711	÷ 8 157	÷ 80	÷ 5 682	÷ 2 779	÷ 2 11
1914—1915 . . .	÷ 27	÷ 71	+ 171	+ 956	÷ 742	-	÷ 253	+ 189	÷ 35
1907—1915 . . .	÷ 175	÷ 330	÷ 4 294	÷ 15 755	÷ 8 899	÷ 80	÷ 5 935	÷ 2 590	÷ 2 51
Relative tal.									
1907—1914 . . .	÷ 77.49	÷ 44.35	÷ 32.81	÷ 31.76	÷ 54.22	÷ 54.79	÷ 62.19	÷ 70.27	÷ 48.3
1914—1915 . . .	÷ 62.79	÷ 21.85	+ 1.87	+ 2.66	÷ 10.77	-	÷ 7.32	+ 16.07	÷ 17.0
1907—1915 . . .	÷ 91.62	÷ 56.51	÷ 31.55	÷ 29.95	÷ 59.15	÷ 54.79	÷ 64.96	÷ 65.49	÷ 57.4
V. Svin.									
Absolute tal.									
1907—1914 . . .	÷ 9 168	÷ 7 170	÷ 10 983	÷ 9 342	÷ 5 591	÷ 3 672	÷ 3 197	÷ 2 242	÷ 1 35
1914—1915 . . .	÷ 37	÷ 679	÷ 837	÷ 1 237	÷ 1 068	÷ 1 067	÷ 116	÷ 547	÷ 77
1907—1915 . . .	÷ 9 205	÷ 7 849	÷ 11 820	÷ 10 579	÷ 6 659	÷ 4 739	÷ 3 313	÷ 2 789	÷ 2 11
Relative tal.									
1907—1914 . . .	÷ 36.26	÷ 20.40	÷ 27.53	÷ 25.62	÷ 30.88	÷ 23.19	÷ 20.35	÷ 25.03	÷ 29.0
1914—1915 . . .	÷ 0.23	÷ 2.43	÷ 2.89	÷ 4.56	÷ 8.53	÷ 8.77	÷ 0.93	÷ 8.15	÷ 24.4
1907—1915 . . .	÷ 36.41	÷ 22.33	÷ 29.63	÷ 29.01	÷ 36.78	÷ 29.93	÷ 21.09	÷ 31.14	÷ 46.8

Total kreaturer 1907-1914, 1914-1915 og 1907-1915.

Bygder.	Søndre Bergenhus.	Nordre Bergenhus.	Romsdal.	Søndre Trond- hjem.	Nordre Trond- hjem.	Nordland.	Tromsø.	Finmarken.	Rikets bygder.
1 598	+ 1 555	+ 1 500	+ 1 309	+ 932	+ 838	+ 345	+ 329	+ 84	+ 18 652
445	+ 14	+ 98	+ 411	+ 550	+ 497	+ 102	÷ 45	÷ 51	+ 3 785
2 043	+ 1 569	+ 1 598	+ 1 720	+ 1 482	+ 1 335	+ 447	+ 284	+ 33	+ 22 437
14.80	+ 19.25	+ 16.97	+ 13.05	+ 8.60	+ 8.41	+ 4.10	+ 6.41	+ 9.06	+ 11.39
3.59	+ 0.15	+ 0.95	+ 3.62	+ 4.67	+ 4.60	+ 1.16	÷ 0.82	÷ 5.04	+ 2.07
18.92	+ 19.43	+ 18.07	+ 17.14	+ 13.68	+ 13.39	+ 5.31	+ 5.53	+ 3.56	+ 13.70
5 418	÷ 851	÷ 1 133	+ 1 334	+ 4 630	+ 5 463	÷ 342	+ 638	÷ 983	+ 57 639
1 079	+ 367	÷ 961	+ 116	+ 56	+ 568	+ 1 327	+ 570	÷ 138	÷ 25 757
6 497	÷ 484	÷ 2 094	+ 1 450	+ 4 686	+ 6 031	+ 985	+ 1 208	÷ 1 121	+ 31 882
8.54	÷ 1.07	÷ 1.36	+ 1.59	+ 6.44	+ 9.86	÷ 0.44	+ 1.66	÷ 9.65	+ 5.29
1.57	+ 0.47	÷ 1.17	+ 0.14	+ 0.07	+ 0.93	+ 1.72	+ 1.46	÷ 1.50	÷ 2.25
10.24	÷ 0.61	÷ 2.52	+ 1.73	+ 6.52	+ 10.88	+ 1.27	+ 3.14	÷ 11.00	+ 2.93
27 795	÷ 21 354	÷ 8 720	÷ 2 596	÷ 3 058	÷ 3 533	÷ 4 009	+ 2 430	÷ 2 721	÷ 64 318
1 164	÷ 574	÷ 234	÷ 557	+ 907	+ 886	+ 2 636	+ 1 150	+ 254	+ 2 709
28 959	÷ 21 928	÷ 8 954	÷ 3 153	÷ 2 151	+ 533	÷ 1 373	+ 3 580	÷ 2 467	÷ 61 609
13.73	÷ 9.56	÷ 4.82	÷ 1.67	÷ 3.18	÷ 0.50	÷ 2.92	+ 4.25	÷ 10.66	÷ 4.62
0.67	÷ 0.28	÷ 0.14	÷ 0.36	+ 0.97	+ 1.26	+ 1.98	+ 1.93	+ 1.11	+ 0.20
14.30	÷ 9.81	÷ 4.95	÷ 2.03	÷ 2.23	+ 0.75	÷ 1.00	+ 6.26	÷ 9.67	÷ 4.43
74	+ 419	÷ 331	÷ 8 422	÷ 3 861	÷ 5 160	+ 384	÷ 976	÷ 702	÷ 58 972
-	+ 212	+ 737	÷ 358	+ 325	+ 748	+ 948	+ 865	+ 197	+ 3 498
74	+ 631	+ 406	÷ 8 780	÷ 3 536	÷ 4 412	+ 1 332	÷ 111	÷ 505	÷ 55 474
0.64	+ 1.84	÷ 0.54	÷ 28.46	÷ 21.26	÷ 28.16	+ 1.98	÷ 8.40	÷ 23.97	÷ 20.07
-	+ 0.91	+ 1.20	÷ 1.69	+ 2.27	+ 5.68	+ 4.79	+ 8.13	+ 8.85	+ 1.64
0.64	+ 2.77	+ 0.66	÷ 29.67	÷ 19.47	÷ 24.08	+ 6.86	÷ 0.96	÷ 17.24	÷ 18.76
4 960	÷ 4 530	÷ 3 760	÷ 2 783	÷ 4 412	÷ 3 975	÷ 1 566	÷ 487	÷ 15	÷ 79 191
1 766	÷ 1 804	÷ 1 365	÷ 2 490	÷ 2 341	÷ 1 588	÷ 1 682	÷ 186	÷ 11	÷ 19 595
6 726	÷ 6 334	÷ 5 125	÷ 5 273	÷ 6 753	÷ 5 563	÷ 3 248	÷ 673	÷ 26	÷ 98 786
35.31	÷ 28.91	÷ 21.57	÷ 18.60	÷ 25.58	÷ 19.88	÷ 23.99	÷ 33.17	÷ 29.41	÷ 25.77
19.44	÷ 16.19	÷ 9.98	÷ 20.45	÷ 18.24	÷ 9.92	÷ 33.90	÷ 18.96	÷ 30.56	÷ 8.59
47.89	÷ 40.42	÷ 29.40	÷ 35.24	÷ 39.15	÷ 27.83	÷ 49.75	÷ 45.84	÷ 50.98	÷ 32.15

Tabel 3. Gjennemsnittspriser paa kreaturer, kjøt, flesk, høi

Landsdele.	Arbeidshester i sin bedste alder pr. stk.			Ældre arbeidshester pr. stk.			Fetede okser pr. stk.		
	1ste halvjaar 1914.	1ste halvjaar 1915.	Høsten 1915.	1ste halvjaar 1914.	1ste halvjaar 1915.	Høsten 1915.	1ste halvjaar 1914.	1ste halvjaar 1915.	Høsten 1915.
I. Rikets bygder	Kr. 590	Kr. 702	Kr. 697	Kr. 338	Kr. 422	Kr. 397	Kr. 187	Kr. 206	Kr. 234
II. Bygdene amtsvis.									
Smaalenene	615	741	751	337	441	427	232	257	308
Akershus	654	758	773	375	469	435	239	262	300
Hedemarken	642	764	794	340	439	437	235	243	294
Kristians	638	752	773	348	435	415	196	219	254
Buskerud	649	819	807	394	528	493	219	247	278
Jarlsberg og Larvik	654	750	764	380	444	440	230	250	281
Bratsberg	606	694	690	364	424	409	168	179	209
Nedenes	599	698	700	348	413	383	158	179	185
Lister og Mandal	506	651	629	316	428	411	153	175	182
Stavanger	493	616	598	309	402	370	183	211	213
Søndre Bergenhus	478	558	545	297	368	347	136	157	158
Nordre Bergenhus	467	520	502	319	375	352	135	154	152
Romsdal	481	584	505	317	398	322	138	153	153
Søndre Trondhjem	571	703	683	342	426	407	192	215	218
Nordre Trondhjem	598	734	665	354	456	376	192	202	217
Nordland	507	564	568	281	325	307	144	161	246
Tromsø	471	547	544	263	293	288	142	156	149
Finmarken	458	465	476	240	243	254	129	140	142
III. Bygdene fogderivis.									
Rakkestad	591	686	688	350	455	441	246	273	321
Idde og Marker	603	775	774	299	422	388	231	259	313
Moss	652	778	807	356	443	447	201	234	287
Aker og Follo	700	816	816	406	481	434	309	338	382
Nedre Romerike	637	704	723	381	442	437	225	251	291
Øvre Romerike	613	737	767	333	479	433	204	222	254
Hedemarken	608	742	788	335	444	438	241	247	310
Vinger og Odalen	694	806	806	347	434	415	173	194	219
Solør	673	759	799	388	500	548	227	246	267
Søndre Østerdalen	719	794	856	400	531	469	233	230	260
Nordre Østerdalen	558	675	726	268	318	349	236	253	293
Nordre Gudbrandsdalen	608	748	798	327	418	413	200	242	266
Søndre Gudbrandsdalen	633	788	805	344	444	404	217	241	266
Toten	617	758	754	346	421	400	222	252	277
Hadeland og Land	688	769	800	350	453	438	158	168	204
Valdres	621	673	693	398	450	442	180	232	280
Buskerud	675	878	878	400	556	534	226	246	285
Ringerike	683	933	875	400	558	464	228	278	293
Hallingdal	562	610	623	358	404	404	150	176	195
Numedal og Sandsvær	600	670	660	385	448	438	194	221	244

og halm i første halvår 1914, første halvår 1915 og høsten 1915.

Oksekjøt pr. kg.			Bærekuer pr. stk.			Slagtekuer pr. stk.			Landsdele.
Iste halvår 1914.	Iste halvår 1915.	Høsten 1915.	Iste halvår 1914.	Iste halvår 1915.	Høsten 1915.	Iste halvår 1914.	Iste halvår 1915.	Høsten 1915.	
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
1.08	1.19	1.30	169	183	198	112	125	138	I. Rikets bygder.
									II. Bygdene amtsvis.
1.12	1.26	1.50	213	244	289	132	152	180	Smaalenene
1.16	1.28	1.46	222	239	252	151	175	199	Akershus
1.17	1.21	1.45	187	199	223	113	128	149	Hedemarken
1.07	1.22	1.40	166	166	195	107	114	140	Kristians
1.18	1.32	1.47	188	206	237	122	131	151	Buskerud
1.22	1.35	1.52	223	229	259	142	148	171	Jarlsberg og Larvik
1.13	1.20	1.36	206	221	248	128	142	159	Bratsberg
1.12	1.25	1.31	188	197	208	123	137	147	Nedenes
1.12	1.27	1.32	178	190	209	117	133	137	Lister og Mandal
1.20	1.40	1.41	192	201	208	128	149	149	Stavanger
1.09	1.26	1.29	147	170	171	98	116	117	Søndre Bergenhus
1.09	1.24	1.22	118	132	142	78	89	94	Nordre Bergenhus
0.99	1.10	1.09	123	132	139	89	98	98	Romsdal
1.06	1.17	1.16	179	192	203	121	133	141	Søndre Trondhjem
1.02	1.15	1.23	178	189	202	122	130	141	Nordre Trondhjem
0.88	0.98	0.97	126	140	133	89	102	103	Nordland
0.91	1.01	0.95	139	157	165	101	113	107	Tromsø
0.80	0.82	0.90	123	139	144	93	101	103	Finmarken
									III. Bygdene fogderivis.
1.14	1.25	1.46	201	211	271	140	152	180	Rakkestad
1.07	1.22	1.46	227	272	310	113	140	169	Idde og Marker
1.14	1.31	1.59	218	264	297	138	164	192	Moss
1.23	1.34	1.52	248	268	278	180	222	263	Aker og Follo
1.13	1.26	1.46	221	234	254	143	157	189	Nedre Romerike
1.14	1.25	1.42	204	222	232	135	153	159	Øvre Romerike
1.20	1.22	1.52	199	205	237	119	131	152	Hedemarken
1.08	1.24	1.41	157	167	192	94	112	143	Vinger og Odalen
1.15	1.24	1.35	189	203	222	118	137	159	Solør
1.17	1.15	1.30	200	220	235	106	124	137	Søndre Østerdalen
1.06	1.16	1.30	174	188	210	113	127	148	Nordre Østerdalen
1.03	1.23	1.36	144	146	172	116	113	139	Nordre Gudbrandsdalen
1.00	1.10	1.29	179	167	211	111	118	154	Søndre Gudbrandsdalen
1.12	1.28	1.39	190	189	206	108	120	133	Toten
1.10	1.16	1.42	168	178	207	115	127	155	Hadeland og Land
1.15	1.48	1.52	139	144	159	82	86	115	Valdres
1.24	1.33	1.52	205	234	265	132	146	164	Buskerud
1.19	1.45	1.53	110	230	251	122	141	154	Ringerike
0.74	0.86	0.97	158	147	168	93	96	126	Hallingdal
1.09	1.24	1.36	204	190	236	131	128	145	Numedal og Sandsvær

Tabel 3 (forts.). Gjennemsnittspriser paa kreaturer, kjøt, flesek, høi

Landsdeler.	Ungnaut pr. stk.			Gjødkalv					
				pr. stk.			pr. kg.		
	Iste halv ar 1914.	Iste halvaar 1915	Høsten 1915.	Iste halvaar 1914.	Iste halvaar 1915.	Høsten 1915.	Iste halvaar 1914.	Iste halvaar 1915.	Høsten 1915.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
I. Rikets bygder	84	93	104	38	43	46	1.08	1.20	1.30
II. Bygdene amtsvis.									
Smaalenene	96	107	135	50	56	65	1.23	1.37	1.60
Akershus	101	111	132	48	54	62	1.22	1.38	1.59
Hedemarken	90	101	112	38	42	47	1.11	1.19	1.37
Kristians	84	91	110	33	40	47	1.01	1.29	1.48
Buskerud	91	102	117	36	41	46	1.13	1.27	1.42
Jarlsberg og Larvik	92	99	114	42	45	49	1.27	1.34	1.42
Bratsberg	100	110	125	35	38	43	1.17	1.26	1.43
Nedenes	89	97	104	32	36	39	1.14	1.23	1.30
Lister og Mandal	87	98	109	39	45	47	1.19	1.37	1.41
Stavanger	96	110	114	35	40	42	1.12	1.26	1.30
Søndre Bergenhus	78	88	95	36	42	42	1.03	1.21	1.23
Nordre Bergenhus	63	71	75	40	45	45	1.03	1.14	1.15
Romsdal	68	72	72	36	38	38	1.03	1.10	1.10
Søndre Trondhjem	85	94	101	40	43	43	1.02	1.11	1.13
Nordre Trondhjem	89	98	111	35	37	43	1.03	1.07	1.24
Nordland	64	73	76	35	39	39	0.85	0.95	0.93
Tromsø	80	90	90	30	33	34	0.84	0.94	0.91
Finmarken	66	73	80	29	36	36	0.74	0.91	0.91
III. Bygdene fogderivis.									
Rakkestad	93	105	131	52	56	66	1.31	1.38	1.64
Idde og Marker	107	131	151	43	49	55	1.16	1.32	1.47
Moss	93	110	129	51	61	72	1.16	1.39	1.63
Aker og Follo	98	100	114	61	64	69	1.44	1.56	1.65
Nedre Romerike	82	97	115	44	50	59	1.14	1.30	1.52
Øvre Romerike	118	129	156	43	50	61	1.14	1.32	1.60
Hedemarken	99	109	125	38	38	45	1.19	1.19	1.50
Vinger og Odalen	74	83	101	37	44	49	1.11	1.29	1.43
Solør	83	91	101	38	39	41	1.01	1.04	1.09
Søndre Østerdalen	103	126	120	35	43	46	1.00	1.23	1.30
Nordre Østerdalen	82	89	96	44	46	55	1.10	1.16	1.38
Nordre Gudbrandsdalen	91	91	112	-	-	-	-	-	-
Søndre Gudbrandsdalen	86	91	116	24	40	45	0.80	1.33	1.50
Toten	89	105	113	36	41	42	1.10	1.33	1.35
Hadeland og Land	77	88	111	25	33	43	0.95	1.19	1.50
Valdres	70	80	98	-	-	-	-	-	-
Buskerud	97	109	122	41	45	51	1.21	1.30	1.50
Ringerike	79	98	113	36	48	48	1.20	1.60	1.60
Hallingdal	83	84	105	-	-	-	-	-	-
Numedal og Sandsvær	96	102	119	24	27	31	0.85	0.92	1.07

og halm i første halvår 1914, første halvår 1915 og høsten 1915.

Spædkalv						Voksne sauer			Landsdele.
pr. stk.			pr. kg.			pr. stk.			
Iste halvår 1914.	Iste halvår 1915.	Høsten 1915.	Iste halvår 1914.	Iste halvår 1915.	Høsten 1915.	Iste halvår 1914.	Iste halvår 1915.	Høsten 1915.	
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
10	11	12	0.66	0.73	0.80	22	24	26	I. Rikets bygder.
									II. Bygdene amtsvis.
11	13	15	0.68	0.80	0.94	28	28	30	Smaalenene
11	12	14	0.65	0.73	0.85	20	21	26	Akershus
11	12	14	0.65	0.70	0.83	23	25	28	Hedemarken
9	10	11	0.65	0.70	0.78	21	22	26	Kristians
10	11	12	0.67	0.74	0.84	22	24	29	Buskerud
13	13	16	0.81	0.81	0.99	26	28	32	Jarlsberg og Larvik
14	15	16	0.81	0.86	0.96	22	24	28	Bratsberg
14	15	16	0.93	0.95	1.02	20	22	25	Nedenes
11	13	14	0.82	0.93	0.96	23	26	29	Lister og Mandal
11	13	13	0.80	0.89	0.95	25	30	29	Stavanger
8	9	10	0.65	0.78	0.79	20	22	24	Søndre Bergenhus
8	9	9	0.62	0.70	0.72	21	24	28	Nordre Bergenhus
8	9	9	0.56	0.61	0.61	20	22	24	Romsdal
10	11	11	0.59	0.67	0.70	21	23	25	Søndre Trondhjem
9	10	12	0.57	0.61	0.69	21	22	24	Nordre Trondhjem
9	10	10	0.63	0.68	0.68	24	27	28	Nordland
8	9	8	0.58	0.62	0.58	23	25	26	Tromsø
6	8	9	0.47	0.57	0.60	15	17	17	Finmarken
									III. Bygdene fogderivis.
10	12	14	0.68	0.79	0.90	28	28	33	Rakkestad
11	12	15	0.66	0.79	0.94	22	28	29	Idde og Marker
11	14	16	0.68	0.84	1.01	23	26	29	Moss
13	14	15	0.70	0.79	0.88	25	28	28	Aker og Follo
10	11	13	0.63	0.73	0.84	22	22	25	Nedre Romerike
10	11	13	0.62	0.69	0.85	19	20	26	Øvre Romerike
12	12	16	0.62	0.61	0.83	24	26	31	Hedemarken
9	11	13	0.62	0.76	0.88	19	23	26	Vinger og Odalen
11	12	13	0.71	0.75	0.84	23	24	26	Solør
9	10	11	0.53	0.55	0.62	23	26	25	Søndre Østerdalen
12	14	15	0.78	0.91	0.98	24	26	29	Nordre Østerdalen
9	9	10	0.67	0.67	0.76	20	21	27	Nordre Gudbrandsdalen
11	11	11	0.71	0.72	0.73	24	25	27	Søndre Gudbrandsdalen
9	10	11	0.66	0.71	0.79	25	25	26	Toten
10	13	15	0.74	0.89	1.03	21	21	25	Hadeland og Land
-	-	-	-	-	-	-	-	-	Valdres
10	10	12	0.66	0.72	0.80	25	27	31	Buskerud
10	13	15	0.75	0.93	1.15	21	26	40	Ringerike
9	9	10	0.61	0.62	0.69	23	24	29	Hallingdal
12	13	15	0.70	0.79	0.89	17	20	23	Numedal og Sandsvær

Tabel 3 (forts.). Gjennemsnittspriser paa kreaturer, kjøt, fleisk, hø

Landsdele.	Ungnaut pr. stk.			Gjødkalv					
	1ste halvaar 1914.	1ste halvaar 1915.	Høsten 1915.	pr. stk.			pr. kg.		
				1ste halvaar 1914.	1ste halvaar 1915.	Høsten 1915.	1ste halvaar 1914.	1ste halvaar 1915.	Høsten 1915.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
III. Bygdene fogderivis. (Forts.)									
Jarlsberg	95	104	124	45	49	54	1.30	1.40	1.50
Larvik	84	87	93	38	38	40	1.21	1.23	1.30
Bamble	90	95	112	33	34	39	1.19	1.23	1.43
Nedre Telemarken	94	105	110	35	38	42	1.17	1.25	1.40
Øvre Telemarken	110	121	144	38	41	46	1.15	1.29	1.45
Nedenes	94	96	101	35	38	40	1.20	1.30	1.30
Sætersdalen	80	100	109	28	32	39	1.04	1.11	1.29
Mandal	91	101	109	40	42	46	1.19	1.26	1.36
Lister	84	95	109	39	47	48	1.19	1.44	1.45
Jæderen og Dalene	106	120	121	37	42	43	1.08	1.17	1.20
Ryfylke	87	102	106	33	38	40	1.16	1.34	1.39
Søndhordland	76	86	96	34	39	41	1.15	1.19	1.26
Nordhordland	73	85	84	32	38	35	1.06	1.26	1.18
Hardanger og Voss	93	98	113	47	54	58	0.96	1.13	1.28
Sogn	72	81	86	40	41	45	1.05	1.09	1.16
Sønd- og Nordfjord	58	64	68	40	48	46	1.01	1.18	1.15
Søndmør	58	62	64	34	34	35	0.91	0.97	1.00
Romsdal	83	89	83	47	50	47	1.05	1.11	1.04
Nordmør	71	73	72	31	33	35	1.13	1.22	1.25
Fosen	81	90	88	42	48	47	1.02	1.18	1.15
Orkedalen	91	91	104	40	40	40	1.00	1.00	1.00
Guldalen	75	94	115	34	39	42	0.97	1.11	1.22
Strinden og Selbu	93	103	102	43	45	43	1.10	1.17	1.18
Stjør- og Værdalen	97	103	118	34	34	42	0.99	0.97	1.19
Inderøen	97	113	123	37	42	44	1.09	1.22	1.32
Namdalen	68	73	88	-	-	-	-	-	-
Søndre Helgeland	74	79	87	39	47	52	0.80	0.99	1.07
Nordre Helgeland	61	73	71	27	31	31	0.70	0.82	0.79
Salten	61	68	68	34	35	32	0.92	0.97	0.86
Lofoten og Vesteraalen	61	74	81	42	43	44	0.94	0.97	1.02
Senjen og Tromsø	80	90	90	30	33	34	0.84	0.94	0.91
Alten	70	77	95	25	34	34	0.77	1.03	1.05
Hammerfest	60	62	67	33	40	43	0.79	0.89	0.96
Tanen	65	74	78	33	38	35	0.79	0.91	0.85
Varanger	83	95	95	20	28	28	0.50	0.72	0.72

og halm i første halvår 1914, første halvår 1915 og høsten 1915.

Spædkalv						Voksne sauer pr. stk.			Landsdele.
pr. stk.			pr. kg.			pr. stk.			
Iste halvår 1914.	Iste halvår 1915.	Høsten 1915.	Iste halvår 1914.	Iste halvår 1915.	Høsten 1915.	Iste halvår 1914.	Iste halvår 1915.	Høsten 1915.	
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
									III. Bygdene fogderivis. (Forts.)
13	14	16	0.80	0.80	1.00	27	29	33	Jarlsberg
12	12	14	0.84	0.84	0.96	25	26	32	Larvik
16	16	18	0.92	0.95	1.07	22	25	27	Bamble
15	15	16	0.81	0.88	0.96	-	-	-	Nedre Telemarken
11	14	15	0.73	0.81	0.91	22	25	28	Øvre Telemarken
15	16	16	1.00	1.00	1.10	23	24	27	Nedenes
12	14	14	0.79	0.85	0.88	18	20	23	Sætersdalen
12	14	15	0.88	0.99	1.00	23	26	29	Mandal
11	12	13	0.78	0.89	0.93	23	26	29	Lister
11	12	13	0.77	0.84	0.91	25	32	32	Jæderen og Dalene
11	13	14	0.83	0.93	0.98	24	29	27	Ryfylke
8	9	10	0.68	0.76	0.81	24	24	26	Søndhordland
8	10	9	0.62	0.78	0.73	17	20	20	Nordhordland
8	10	11	0.67	0.80	0.87	22	24	31	Hardanger og Voss
9	10	10	0.72	0.76	0.78	23	26	31	Sogn
7	9	9	0.54	0.65	0.68	19	22	26	Sønd- og Nordfjord
7	8	8	0.51	0.59	0.61	18	22	23	Søndmør
8	9	8	0.59	0.60	0.57	21	23	23	Romsdal
9	9	9	0.59	0.63	0.64	21	21	24	Nordmør
9	10	10	0.59	0.66	0.66	20	22	23	Fosen
10	11	11	0.58	0.61	0.62	23	24	26	Orkedalen
8	11	12	0.52	0.68	0.77	20	23	27	Guldalen
11	12	12	0.72	0.75	0.80	22	23	24	Strinden og Selbu
9	10	11	0.55	0.57	0.67	21	22	24	Stjør- og Værdalen
10	11	12	0.60	0.68	0.73	21	23	24	Inderøen
11	11	10	0.67	0.70	0.66	21	22	23	Namdalen
11	12	14	0.63	0.74	0.76	23	23	26	Søndre Helgeland
10	10	10	0.67	0.72	0.68	23	28	29	Nordre Helgeland
8	9	9	0.61	0.63	0.62	28	30	28	Salten
8	9	9	0.62	0.67	0.69	23	26	30	Lofoten og Vesteraalen
8	9	8	0.58	0.62	0.58	23	25	26	Senjen og Tromsø
6	9	10	0.41	0.53	0.55	13	15	16	Alten
5	5	-	0.40	0.50	-	17	17	18	Hammerfest
8	10	10	0.58	0.67	0.64	15	17	16	Tanen
5	6	6	0.48	0.55	0.58	20	23	25	Varanger

Tabel 3 (forts.). Gjennemsnittspriser paa kreaturer, kjøt, flek, hø

Nr.	Landsdeler.	Voksne gjeter pr. stk.			Svin pr. stk.			Flekk pr. kg.		
		Iste halvaar 1914.	Iste halvaar 1915.	Høsten 1915.	Iste halvaar 1914.	Iste halvaar 1915.	Høsten 1915.	Iste halvaar 1914.	Iste halvaar 1915.	Høsten 1915.
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
	I. Rikets bygder .	16	17	14	106	121	144	1.07	1.22	1.47
	II. Bygdene amtsvis.									
1	Smaalenene	-	-	-	109	126	152	1.07	1.23	1.50
2	Akershus	-	-	-	105	114	134	1.20	1.30	1.64
3	Hedemarken	14	15	15	104	116	151	1.06	1.17	1.51
4	Kristians	15	16	10	110	130	151	1.01	1.19	1.38
5	Buskerud	18	18	13	111	123	145	1.18	1.27	1.55
6	Jarlsberg og Larvik .	-	-	-	122	130	156	1.20	1.25	1.49
7	Bratsberg	21	23	17	114	128	155	1.10	1.25	1.49
8	Nedenes	17	18	15	108	122	143	1.14	1.27	1.48
9	Lister og Mandal . . .	17	20	15	102	115	131	1.12	1.28	1.45
10	Stavanger	18	19	14	95	111	128	1.08	1.27	1.50
11	Søndre Bergenhus . .	14	16	15	100	120	134	1.04	1.30	1.41
12	Nordre Bergenhus . .	17	19	15	97	112	129	1.02	1.19	1.39
13	Romsdal	13	18	17	90	124	127	0.92	1.10	1.30
14	Søndre Trondhjem . .	13	13	12	110	124	153	0.99	1.15	1.41
15	Nordre Trondhjem . .	13	13	12	101	120	146	0.98	1.19	1.42
16	Nordland	17	19	18	104	117	134	1.05	1.18	1.34
17	Tromsø	15	17	19	106	118	126	1.02	1.15	1.22
18	Finmarken	15	17	16	141	141	141	1.33	1.33	1.33
	III. Bygdene fogderivis.									
1	Rakkestad	-	-	-	116	123	145	1.14	1.22	1.44
2	Idde og Marker	-	-	-	110	126	159	1.03	1.17	1.50
3	Moss	-	-	-	103	128	153	1.03	1.28	1.54
4	Aker og Follo	-	-	-	111	122	146	1.19	1.29	1.64
5	Nedre Romerike	-	-	-	105	115	140	1.31	1.42	1.73
6	Øvre Romerike	-	-	-	98	106	119	1.11	1.20	1.57
7	Hedemarken	14	16	18	101	108	151	1.03	1.10	1.53
8	Vinger og Odalen . . .	18	20	20	112	124	152	1.05	1.17	1.42
9	Solør	-	-	-	117	133	154	1.24	1.33	1.46
10	Søndre Østerdalen . .	11	11	11	90	113	153	0.94	1.20	1.68
11	Nordre Østerdalen . .	17	18	17	92	109	121	1.06	1.25	1.39
12	Nordre Gudbrandsdalen	16	16	11	115	124	146	1.04	1.14	1.37
13	Søndre Gudbrandsdalen	18	18	10	117	145	167	1.02	1.23	1.39
14	Toten	-	-	-	95	115	129	1.04	1.27	1.43
15	Hadeland og Land . . .	8	15	8	113	134	159	0.96	1.13	1.34
16	Valdres	-	-	-	-	-	-	1.14	1.14	1.40
17	Buskerud	23	23	16	112	122	151	1.13	1.22	1.52
18	Ringerike	-	-	-	113	130	137	1.37	1.45	1.72
19	Hallingdal	19	19	11	109	116	144	1.01	1.06	1.37
20	Numedal og Sandsvær	19	19	12	103	120	133	1.15	1.34	1.48

og halm i første halvjaar 1914, første halvjaar 1915 og høsten 1915.

Høi fra kunstig eng pr. 100 kg.			Høi fra naturlig eng pr. 100 kg.			Halm av rug pr. 100 kg.			Halm av byg og havre pr. 100 kg.			Nr.
Iste halvjaar 1914.	Iste halvjaar 1915.	Høsten 1915.	Iste halvjaar 1914.	Iste halvjaar 1915.	Høsten 1915.	Iste halvjaar 1914.	Iste halvjaar 1915.	Høsten 1915.	Iste halvjaar 1914.	Iste halvjaar 1915.	Høsten 1915.	
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
6.84	10.44	10.17	6.71	9.68	9.33	3.05	4.42	4.65	3.45	4.84	4.82	
6.67	10.43	11.43	5.64	8.31	9.06	3.08	4.54	4.92	3.80	5.45	5.03	1
6.79	9.81	12.64	5.74	7.62	11.33	2.89	3.54	4.82	3.33	4.28	5.39	2
6.71	9.57	10.75	5.89	8.76	8.77	2.35	3.54	3.96	3.21	4.35	5.18	3
7.22	10.53	10.40	5.78	8.67	8.17	2.93	4.46	3.91	3.48	5.20	4.62	4
7.65	13.06	14.14	7.11	11.79	12.19	3.68	6.03	5.36	4.22	7.12	6.10	5
6.06	9.66	11.97	6.13	9.12	11.15	3.00	4.41	4.53	4.58	6.59	6.79	6
7.90	10.75	12.47	7.06	9.63	10.29	3.27	4.49	3.60	4.34	5.84	5.14	7
7.27	10.62	11.87	5.83	8.62	9.17	3.64	5.21	5.94	4.43	5.62	5.70	8
7.17	11.31	10.60	5.97	9.58	8.84	3.18	4.27	3.83	3.59	5.19	4.64	9
7.02	10.33	9.49	6.20	8.93	7.64	3.04	4.78	3.83	3.88	5.79	4.65	10
8.37	11.43	11.64	7.40	11.02	11.35	5.63	8.13	8.13	5.34	6.80	6.59	11
9.53	13.59	11.05	8.06	11.48	10.08	5.40	5.91	6.29	5.38	7.04	6.82	12
7.28	11.66	9.90	6.53	10.14	9.08	2.87	4.60	3.76	3.74	5.24	4.92	13
6.09	9.63	8.54	5.13	7.85	6.87	4.00	4.64	4.29	3.44	4.80	4.42	14
5.96	9.26	8.51	4.99	7.58	7.81	3.48	4.26	4.00	3.20	4.52	4.22	15
7.94	9.60	9.36	7.02	8.76	8.33	3.05	3.07	2.99	4.05	4.39	4.34	16
9.61	12.36	11.67	8.56	11.25	11.19	3.00	4.00	-	4.25	5.25	6.50	17
8.02	9.54	11.95	8.89	10.53	10.77	-	-	-	-	-	-	18
6.57	10.69	11.41	5.05	8.22	8.75	3.05	4.35	4.72	3.96	5.47	5.21	1
6.79	10.72	11.93	6.25	8.38	8.50	3.28	5.13	4.35	3.79	5.58	4.60	2
6.73	9.75	11.02	5.60	8.33	10.68	2.90	4.23	5.13	3.59	4.90	5.13	3
7.23	11.99	14.54	6.50	9.88	13.63	2.89	3.73	5.38	3.12	4.56	5.66	4
6.58	8.80	11.75	5.75	7.49	10.25	2.82	3.35	4.66	3.25	3.96	5.26	5
6.58	8.79	11.75	5.43	6.77	10.99	3.02	3.63	4.44	3.52	4.38	5.30	6
6.38	8.30	10.50	6.30	9.75	9.90	2.35	3.60	3.90	3.19	4.57	5.13	7
6.07	8.63	12.13	4.25	6.13	8.50	2.25	3.13	3.88	2.75	3.63	4.38	8
6.33	10.59	12.00	6.57	9.50	10.19	2.50	4.13	4.92	3.45	5.18	6.00	9
7.38	11.75	9.09	6.07	10.25	7.67	3.00	5.00	4.00	4.38	7.00	5.84	10
7.63	10.04	9.75	5.63	6.71	7.20	5.00	6.00	4.00	4.44	6.25	5.00	11
8.19	11.88	10.25	8.13	11.38	8.85	3.30	5.63	4.57	4.13	5.91	5.28	12
6.90	10.33	8.00	5.90	9.10	6.67	2.78	5.08	2.88	3.55	6.10	3.75	13
6.75	10.00	11.58	4.84	7.42	8.75	2.84	3.50	4.25	2.85	4.75	4.70	14
7.14	9.38	9.89	5.25	7.39	7.92	2.68	3.58	3.72	3.37	4.29	4.26	15
7.20	11.75	12.07	5.74	9.16	9.74	3.83	5.00	5.17	4.05	5.58	5.57	16
8.22	13.22	14.44	7.01	12.45	11.97	3.69	5.69	5.04	4.18	7.13	6.17	17
7.34	17.00	14.00	6.00	14.50	10.50	3.75	6.67	5.75	5.00	9.00	7.00	18
8.75	11.25	11.84	8.00	10.34	11.58	4.00	6.00	6.00	4.13	5.50	5.50	19
5.90	10.10	14.00	6.75	11.85	13.40	2.50	4.00	4.75	3.30	4.65	5.10	20

Trykt 1915:

- Mr. 23. Markedspriser paa korn og poteter 1836—1914. (*Données sur les prix du blé et des pommes de terre 1836—1914.*)
- 24. Indtægts- og formuesforhold efter skatteligningen 1911. (*Revenus et fortunes selon l'imposition de l'exercice 1911.*)
- 25. Norges sparebanker 1913. (*Caisses d'épargne.*)
- 26. Fattigvæsenet 1911 og 1912. (*Assistance publique.*)
- 27. Folkemængdens bevægelse 1906—1910. II. Sammendrag. (*Mouvement de la population pendant les années 1906 à 1910. II. Résumé.*)
- 28. Norges fiskerier 1913. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 29. Norges begverksdrift 1913. (*Mines et usines.*)
- 30. Norges telegrafvæsen 1913/14. (*Télégraphes et téléphones de l'État.*)
- 31. Norges kommunale finanser 1911. (*Finances des communes.*)
- 32. Private aktiebanker 1912 og 1913. (*Banques privées par actions.*)
- 33. Skiftevæsenet samt overformynderierne 1911 og 1912. (*Successions, faillites et biens pupillaires.*)
- 34. Arbeidsledighet og Arbeidsledighetskasser. (*Chômage et caisses de chômage.*)
- 35. Skolevæsenets tilstand 1911. (*Instruction publique.*)
- 36. Rekrutering 1913. (*Recrutement.*)
- 37. De offentlige jernbaner 1913/14. (*Chemins de fer publics.*)
- 38. Ulykkesforsikringen 1912. (*Assurances contre les accidents du travail.*)
- 39. Veterinærvæsenet og kjøtkontrollen 1913. (*Service vétérinaire et l'Inspection de la viande.*)
- 40. Fagskolestatistik 1911/1912 og 1913/14. (*Écoles professionnelles.*)
- 41. Forsikringsselskaper 1912. (*Sociétés d'assurances.*)
- 42. Sindssykeasylenes virksomhet 1913. (*Hospices d'aliénés.*)
- 43. Norges postvæsen 1914. (*Statistique postale.*)
- 44. Husholdningsregnskaper for handelsfunktionærer m. v. (*Budgets de familles d'employés du commerce, etc.*)
- 45. Dødelighetstabeller for det norske folk 1901/02—1910/11. (*Tables de mortalité selon les expériences 1901/02—1910/11.*)
- 46. Forsømte barn 1912 og 1913. (*Traitement des enfants moralement abandonnés.*)
- 47. Beretninger om amternes økonomiske tilstand 1906—1910. I og II. (*Rapports des préfets sur l'état économique et social des préfectures.*)
- 48. Forsikringsselskaper 1913. (*Sociétés d'assurances.*)
- 49. Civil retspleie 1911, 1912 og 1913. (*Justice civile.*)
- 50. Fabrikttellingen 1909. Fjerde hefte. Produktionsstatistik. (*Recensement industriel 1909. IV. Statistique de la production.*)
- 51. Folkemængdens bevægelse 1912. (*Mouvement de la population.*)
- 52. Kommunale skatteligninger i landdistriktene 1911, 1912 og 1 halvaar 1913. (*Revenus et fortunes dans les districts ruraux.*)
- 53. Industristatistik 1913. (*Statistique industrielle.*)
- 54. Fiskerforsikringen 1914. (*Assurances contre les accidents des marins pêcheurs.*)
- 55. Folkemængdens bevægelse 1901—1910. Hovedoversigt. (*Aperçu général du mouvement de la population en Norvège pendant les années 1901 à 1910.*)
- 56. Sundhetstilstanden og medicinalforholdene 1913. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 57. Indtægt, formue og fordelingen av den kommunale skat 1913—1914. (*Revenus, fortunes et répartition de l'impôt communal.*)
- 58. Norges sparebanker 1914. (*Caisses d'épargne.*)

Trykt 1916:

- Nr. 59. Kriminalstatistik 1911 og 1912. (*Justice criminelle.*)
— 60. Norges bergverksdrift 1914. (*Mines et usines.*)
— 61. Fængselsstyrelsens aarbok 1911. (*Annuaire de l'Administration générale des prisons 1911.*)
— 62. Private aktiebanker 1914. (*Banques privées par actions.*)
— 63. Alkoholstatistik III. Drukkenskapsarrestationer 1896—1912. (*Statistique des boissons alcooliques. III. Arrestations par suite d'ivresse.*)
— 64. Kreaturholdet 30 september 1914 og 1915. (*Bétail, le 30 septembre 1914 et 1915.*)
-

Det Statistiske Centralbyraa har desuten bl. a. utgit følgende verker:

- Statistisk Aarbok for kongeriket Norge. Senest utkommet: 34te aargang, 1914. Kristiania 1915. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
Meddelelser fra det Statistiske Centralbyraa. Senest utkommet: To og trettiende bind 1914. Kristiania 1915. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)
Maanedsopgaver over vareomsætningen med utlandet 1914. Andet bind. (*Bulletin mensuel du commerce extérieur en 1914. Deuxième année.*)
Norges civile, geistlige og judicielle inndeling 1 april 1912 med tillæg. Kristiania 1912. (*Les divisions civiles, ecclésiastiques et judiciaires du royaume de Norvège le 1er avril 1912.*)
Fortegnelse over Norges Officielle Statistik m. v. 1828—31 december 1910. Kristiania 1889 og 1913. (*Catalogue de la Statistique officielle.*)
Statistiske Oversigter 1914. Kristiania 1914. (*Résumé rétrospectif 1914.*)
-

Samtlige verker er tilsalgs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

11 februar 1916.
